Rewolucja Październikowa

ZAPOCZĄTKOWAŁA DZIEŁO WYZWOLENIA PROLETARIATU SWIATOWEGO

REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30
Telefony redakcji: 556-63; 585-10; — Telefon administracji 585-10; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 8—16, w soboty od 9—15

Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 56 | Kraków, 7 listopada 1947 r. | Nr. 305

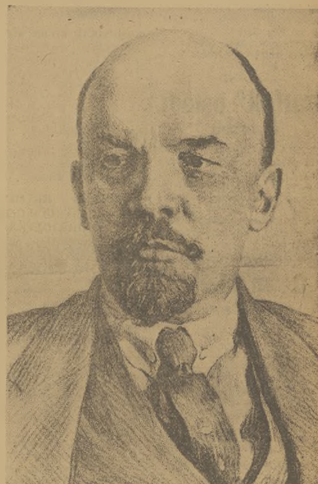
Depesze gratulacyjne do Szwernika i Stalina

WARSZAWA. — W 30 rocznicę Rewolucji Październikowej Prezydent R. P. Bolesław Bierut przesłał na ręce przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, Szwernika depeszę z serdecznymi życzeniami dalszego rozwoju dla Zw. Radzieckiego.

Premier tow. Józef Cyrankiewicz wysłał depeszę gratulacyjną do generalissimusa Stalina, marsz. Żymierski do marsz. Bulganina a min. Modzelewski do min. Mołotowa.

TWÓRCY PAŃSTWA RADZIECKIEGO

Tajemnica bomby atomowej oddawna nie istnieje

Zwycięstwo obozu demokracji i socjalizmu nie ulega wątpliwości

Min. Mołotów o osiągnięciach Związku Radzieckiego

MOSKWA. — W Teatrze Wielkim w Moskwie odbyła się wczoraj w bardzo uroczystych ramach centralna akademia z okazji 30 lecia Rewolucji Październikowej.

Na akademii zasadniczy referat wygłosił minister spraw zagranicznych ZSRR, Mołotow, owacyjnie witany przez zebranych.

Min. Mołotow na wstępie podkreślił znaczenie Rewolucji Październikowej w życiu ludzkości, stwierdzając, że w krajach kapitalistycznych i kolonialnych masy pracujące widzą w stałych sukcesach Zw. Radzieckiego zapowiedź własnego wyzwolenia z ucisku kapitalistów i imperialistów.

Przechodząc do analizy historycznej, mówca oświadczył, że w ZSRR od 30 lat buduje się nowe państwo socjalistyczne i nowe społeczeństwo na zasadach komunizmu. Przebytą przez naród radziecki drogę należy rozbić na 3 etapy:

1) **Od chwili zwycięstwa władzy radzieckiej do wybuchu wojny ojczyźnianej;**

2) **lata wielkiej wojny w obronie ojczyzny;**

3) **okres powojennego budownictwa pokojowego.**

W okresie pierwszym w ciągu 23 lat znoszono podstawy gospodarcze nowego państwa socjalistycznego, wprowadzając planową politykę trzech kolejnych pięciolatek. W tym czasie Rosja przeobraziła się z zacofanego państwa rolniczego w przodującą potęgę przemysłową. W końcu 1940 roku potencjał przemysłowy wzrósł 12-krotnie w porównaniu z rokiem 1913. Dokonano również gruntownej przebudowy rolnictwa przez wprowadzenie systemu gospodarki kolektywnej.

W ZSRR nastąpiła prawdziwa rewolucja gospodarcza, fakt, którego nie zna historia żadnego innego kraju. Likwidacji uległa klasa wyzyskiwaczy, zrodziła się moralna polityczna jedność narodu radzieckiego. Zlikwidowano bezrobocie, wzrastał dobrobyt klasy robotniczej i gdyby nie wybuch wojny, dokonałaby się dalsza ogromna poprawa warunków życia ludu pracującego.

Ogniową próbą Zw. Radzieckiego, jak to powiedział Stalin, była wielka wojna ojczyźniana. Zdradziecki atak faszystów niemieckich umożliwił im zagarnięcie obszarów, na których koncentrowała się połowa potencjału przemysłowego i rolniczego ZSRR. Dzięki jednak niebywałemu wysiłkowi i patriotyzmowi narodu radzieckiego ZSRR mógł przejść do ofenzywy na czele koalicji wszystkich krajów walczących z faszyzmem.

Z próby ogniowej wyszedł ZSRR zwycięsko. Już pierwszy rok powojenny postawił przez ZSRR nowe zadania w związku z pięciolatką stalinowską, której celem jest usunięcie zniszczeń wojennych, odbudowa przemysłu a dalej przekroczenie produkcji z okresu przedwojennego. Dzisiaj można stwierdzić na podstawie cyfr, że plan pięciolatki za dwa pierwsze lata zostanie wykonany w całości. Wydobycie węgla jest już większe niż przed wojną należy natomiast zwiększyć produkcję hutniczą i ropy naftowej. Zbiory są o 58 proc. większe niż w roku ubiegłym. Te osiągnięcia możliwe są dlatego, że **w ZSRR nie istnieje groźba kryzysów ekonomicznych i bezrobocia, trapiąca kraje kapitalistyczne. Wystarczy porównać obecne położenie ZSRR z sytuacją gospodarczą W. Brytanii czy Francji, niegdyś krajów przodujących w przemyśle, a dziś pogrążonych w kryzysie i oglądających się na pomoc amerykańską.**

Za przykładem ZSRR dokonują się gruntowne przemiany w krajach demokracji ludowej w Europie Wschodniej, gdzie zlikwidowano obszarników, znacjonalizowano przemysł i banki. Kraje te kroczą własną, swoistą drogą do socjalizmu, broniąc swej niepodległości przed zamachami ze strony zagranicznych imperialistów.

Mówca omówił następnie krótko politykę kół kapitalistycznych wobec ZSRR, przypominając niesławne Monachium, oraz koncepcje wykrwawienia się ZSRR w walce z Niemcami, podczas gdy siły anglosaskie zachowywałyby się bezczynnie. Mimo to w czasie wojny współpraca wielkich mocarstw układała się pomyślnie i zakończyła się rozgromieniem wspólnego wroga.

(Dalszy ciąg przemówienia min. Mołotowa na str. 4).

Spółdzielcy polscy do spółdzielców radzieckich

WARSZAWA. Spółdzielcy polscy wysłali do spółdzielców radzieckich następującą depeszę:

„Prezes I. Chochlow — Centrosojuz Moskwa. Z okazji 30-lecia zwycięskiej rewolucji proletariackiej, spółdzielczość polska za Waszym pośrednictwem przesyła Narodom Związku Radzieckiego życzenia pełnego rozkwitu pierwszej socjalistycznej republiki świata.

J. Żerkowski
E. Pszczółkowski

Mąka z Texasu
przybyła do Polski

WARSZAWA. — Do portu w Gdyni wpłynął pod banderą panamską parowiec „Qurania Gounares", który przywiózł dla Polski olbrzymi ładunek mąki z Texasu w ilości 6.980 ton 80% mąki pszennej.

Wyładowanie mąki odbywa się w strefie wolnocłowej portu gdyńskiego.

„Bałtyk" osiadł
na mieliźnie

GDYNIA (ZAP). — Do Gdyni nadeszła wiadomość, iż polski statek „Bałtyk" wychodząc z portu Buenos Aires w nocy z 16 na 17 października w czasie szalejącej burzy osiadł na mieliźnie, niedaleko portu. Bliższych szczegółów awarii oraz rodzaju poniesionych szkód na razie brak.

Queen Mary
boi się strajku marynarzy

LONDYN — Transatlantyk brytyjski „Queen Mary" o pojemności 81 tysięcy ton nie odpłynął w przewidzianym terminie z portu Southampton do Nowego Jorku. Powodem wstrzymania odjazdu była groźba strajku całej załogi.

Ku czci gen. Sikorskiego
tablica we wsi rodzinnej

RZESZÓW. — W gromadzie Tuszów Narodowy, gdzie urodził się śp. gen. Władysław Sikorski, nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej na domu rodzinnym generała. Po uroczystym bożeństwie, odsłonięcia tablicy imieniu starosty powiatu dokonał prezes miejscowego SL.

W telegraficznym SKRÓCIE

PARYŻ — RPF, która rozporządza bezwzględną większością w paryskiej radzie miejskiej wysunęła na stanowisko prezydenta Paryża Pierre de Gaulle'a, brata generała.

EDYNBURG — Uniwersytet Edynburgu nadał tytuł doktora honoris causa dr. Hansowi Lilje, niemieckiemu biskupowi Hannoweru, który jest bliskim współpracownikiem pastora Niemoellera.

NOWY JORK — Amerykański samolot odrzutowy „Douglas Skystreak" ustanowił nowy rekord szybkości, osiągając 1100 km na godzinę, czyli o 30 mil więcej niż w sierpniu br.

BOBRUJSK — Radziecki trybunał wojskowy skazał na karę 25 lat odosobnienia w obozach pracy 22 Niemców, w tym 4 generałów, oskarżonych o znęcanie się nad ludnością cywilną w czasie wojny.

RZYM — Rozgłośnia greckiej armii demokratycznej doniosła o zajęciu przez powstańców dziesięciu wsi na Peloponezie w ciągu ostatnich trzech dni.

Po ucieczce MIKOŁAJCZYKA

KOMUNIKAT SPECJALNEJ KOMISJI SEJMOWEJ

WARSZAWA (PAP). — Specjalna Komisja Sejmowa, powołana dla wyjaśnienia ucieczki St. Mikołajczyka, w ciągu dwu ostatnich dni przesłuchała kilkunastu czołowych działaczy PSL. Ponadto ważne wyjaśnienia złożył przed Komisją Minister Bezpieczeństwa Publicznego St Radkiewicz.

Minister Radkiewicz oznajmił Komisji, iż dwu zbiegów: **Wincenty Bryja, skarbnik i członek Prezydium NKW PSL oraz Maria Hulewiczowa, osobista sekretarka St. Mikołajczyka,** znajdują się w dyspozycji władz bezpieczeństwa. **Zostali oni zatrzymani po nielegalnym przekroczeniu granicy czechosłowackiej. Zatrzymani zeznali, iż ucieczka St. Mikołajczyka była organizowana przez czas dłuższy przy** [illegible]

KOMUNIKAT BIURA SEJMU

WARSZAWA (PAP). — Po zatrzymaniu posła Bryji, władze bezpieczeństwa zwróciły się do Marszałka Sejmu o zezwolenie na [illegible] trzymanie go w areszcie, jako schwytanego na gorącym uczynku. Marszałek Sejmu w myśl art. [illegible] Konstytucji z 1921 roku wyraził zgodę.

Sprawa wydania posła Bryji władzom sądowym stanie na najbliższym posiedzeniu Sejmu.

POLITYCZNO - KRYMINALNE KULISY UCIECZKI P. MIKOŁAJCZYKA.

WARSZAWA, (PAP). W związku ze zgłoszeniem przez posłów PSL — Bańczyka i Wójcika faktu ucieczki Mikołajczyka i towarzyszy, organa Bezpieczeństwa podjęły dochodzenie w wyniku którego zatrzymano po przekroczeniu granicy polsko-czechosłowackiej Bryję Wincentego, byłego skarbnika NKW PSL, Hulewiczową Marię, sekretarkę osobistą St. Mikołajczyka, zamieszkałą z nim wspólnie aż do chwili ucieczki oraz Dąbrowskiego Mieczysława bliskiego współpracownika Mikołajczyka.

Przy ujętych znaleziono różną obcą walutę na przeszło milion złotych oraz inne kompromitujące materiały. Zatrzymany Bryja zeznał że jeszcze w dniu 12 września br. za zgodą Mikołajczyka przywłaszczył sobie sumę 4000 dolarów papierowych i 400 dolarów w złocie, z czego część ukrył u swojej rodziny we wsi Mrówczyn, pow. Nowy Targ. Ponadto zatrzymany Bryja przyznał się, że w porozumieniu z Hulewiczową, wykorzystując swoją funkcję skarbnika w dzień ucieczki zabrał z kasy NKW PSL 380 dolarów.

Dotychczasowe wyniki dochodzenia ustaliły, że ucieczka Mikołajczyka i towarzyszy została ukartowana wespół z pracownikami dyplomatycznymi jednej z ambasad w Warszawie i zrealizowana przy ich czynnej i bezpośredniej pomocy. Te wyniki dochodzenia pokrywają się z zeznaniami Hulewiczowej, Bryji Dąbrowskiego i innych osób zatrzymanych w tej sprawie.

Dochodzenie w sprawie ucieczki Mikołajczyka trwa i jak się dowiadujemy ujawnia coraz to nowe interesujące momenty tej polityczno-kryminalnej afery.

KTÓRĘDY UCIEKAŁ?

LONDYN. — Według wiadomości w prasie londyńskiej, Mikołajczyk przybył do Berlina 24 godziny po opublikowaniu komunikatu o jego ucieczce z Polski.

Z Berlina Mikołajczyk udał się samolotem do brytyjskiej strefy okupacyjnej, gdzie przebywał kilka dni, a stamtąd dopiero samolotem RAF-u odleciał do Lyndynu.

Władze brytyjskie w Berlinie odmawiają udzielenia wszelkich informacji na temat przejazdu Mikołajczyka przez Berlin.

PSL POZBYWA SIĘ B. „WODZA"

Dnia 4 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa J. Niecki całodzienne posiedzenie tymczasowego NKW, na którym powzięto [illegible] postanowienia:

1) **Zwołać posiedzenie Rady Naczelnej zgodnie z propozycją, zapowiadającego rychły powrót do kraju prezesa Rady dr. Wl. Kiernika, na dzień 30 listopada** [illegible] **Warszawy.**

2) NKW postanowił uznać tygodnik „Chłopi i Państwo" za naczelny organ Stronnictwa.

3) **NKW PSL postanowił uchylić uchwały byłego NKW o usunięciu ze Stronnictwa członków zajmujących krytyczne stanowisko wobec polityki poprzedniego kierownictwa.**

4) **NKW postanowił wezwać zawieszonych w prawach członków Stronnictwa posłów na Sejm: St. Bańczyka, St. Wójcika, T. Nowaka i K. Nadobnika do złożenia mandatów poselskich.**

Fakt ucieczki zagranicę St. Mikołajczyka, W. Bryji, K. Bagińskiego i St. Korbońskiego stanowi przestępstwo przeciw Państwu i Narodowi Polskiemu.

Wobec prób występowania St. Mikołajczyka zagranicą w charakterze członka Stronnictwa **NKW zdecydowało ogłosić wykluczenie St. Mikołajczyka, W. Bryji, K. Ba**[illegible]

Rola ZSRR
w życiu międzynarodowym

MOSKWA (PAP). — Pismo „Nowoje Wremia" w artykule wstępnym na temat 30 rocznicy państwa radzieckiego omawia rolę ZSRR w życiu międzynarodowym i jego walkę o pokój demokratyczny.

Rocznica ta — stwierdza pismo — jest nietylko dobrze zasłużonym triumfem obywateli naszego kraju, lecz jednocześnie doniosłą datą dla wszystkich ludzi postępowych. Triumf socjalizmu w naszym kraju jest triumfem ideałów sprawiedliwości, ludzkości, postępu i demokracji, ideałów o które w ciągu stuleci walczyli najlepsi ludzie wszystkich krajów i narodów.

[illegible] **że od samego początku państwo to walczyło nie tylko dla siebie, lecz i dla wszystkich narodów.**

Związek Radziecki jest żywotnie zainteresowany w stałym i trwałym pokoju. Systematyczna i energiczna walka o pokój jest istotą radzieckiej polityki zagranicznej. To też dzisiaj, po drugiej wojnie światowej, Związek Radziecki stał się ośrodkiem, wokół którego jednoczą się siły demokratyczne i pokojowe wszystkich krajów.

Pismo podkreśla, że w szczególności kraje demokracji ludowej, podobnie jak Związek Radziecki, potrzebują trwałego pokoju celem przeprowadzenia odbudowy i podniesienia stopy życiowej swej ludności.

Paryż tonie w brudzie
wskutek strajku zamiataczy

PARYŻ, (PAP) — W Paryżu zastrajkowało 4 i pół tysiąca pracowników zakładów oczyszczania miasta. Strajkujący domagają się podwyżki płac. Zarobki pracowników tych zakładów nie zapewniają minimum egzystencji żądanego przez CGT.

Związek Pracowników Państwowych zapowiedział manifestację przed ratuszem dla poparcia żądań strajkujących. Jednakże prefektura policji zakazała jakiejkolwiek manifestacji pod pozorem „uniknięcia zbędnych i przykrych zajść".

Wątpliwy pożytek z gazu który truje ale i... leczy

NOWY JORK. Pułk dr. John R. Wood, z amerykańskiej służby zdrowia, w swym sprawozdaniu doniósł o wynalezieniu nowego gazu trującego, który atakuje układ nerwowy, ale jednocześnie jest skutecznym lekiem na cały szereg chorób.

Szczególnie dobrze gaz ten wpływa na jaskrę (schorzenie oczu powodujące ślepotę), porażenie jelit po operacjach i ciężkich chorobach. Równie skutecznie gaz ten leczy ciężkie wyczerpanie mięśniowe.

120 tonowy olbrzym powietrzny

BERLIN. W Wielkiej Brytanii budowane są obecnie trzy dziesięcio-silnikowe samoloty pasażerskie o napędzie odrzutowym. Samolot taki o wadze 120 ton będzie przewoził bez lądowania przez Atlantyk 80 pasażerów.

Skąd Niemcy mają dolary na zakup demobilu?

HAMBURG (ZAP) — Brytyjskie władze wojskowe zarządziły w tej strefie, że wszystkie transakcje handlowe ze sprzedaży sprzętu z demobilu wojennego płatne będą w dolarach. Aby ułatwić Niemcom zapłacenie należnych stąd sum, będą one rozłożone na raty krótko lub długoterminowe. Ostatnio sprzedano 10.000 sztuk różnego rodzaju samochodów z demobilu za cenę 1 miliona funtów szterlingów płatnych jednakże w dolarach.

16 statków z bydłem i końmi
przybyło w październiku

WARSZAWA. — W październiku weszło do portu w Gdańsku 9 statków z transportem końmi w ilości 3.853 sztuk, oraz 7 statków z bydłem, które przywiozły ogółem 1.666 sztuk krów.

Nazwiska kobiet na aktach małżeństwa

WARSZAWA — Ministerstwo Administracji Publicznej wydało okólnik w sprawie podpisywania aktów małżeństwa przez kobiety wstępujące w związek małżeński. Akt małżeństwa winien być podpisany przez kobietę wstępującą w związek małżeński tym nazwiskiem, które jej przysługuje w dniu zawarcia małżeństwa. Użycie przez kobietę, wstępującą w związek małżeński, nowego nazwiska obok poprzedniego jest zbędne, a ponadto mogłoby wprowadzić w błąd, stwarzając przypuszczenie, że dotychczasowe nazwisko kobiety było takie same, jak mężczyzny, z którym zawiera związek małżeński.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

action

HEBDOMADAIRE DE L'INDEPENDANCE [illegible]

ONZ Bluma a ONZ rzeczywistości

„W ciągu ostatnich tygodni delegacja amerykańska w ONZ wysilała się, by uzyskać głęboką modyfikację struktury tej organizacji. Stanom chodzi przede wszystkim o to, by uniemożliwić opór Związku Radzieckiego przeciw polityce amerykańskiej w łonie ONZ. W Zgromadzeniu, wyposażonym w prerogatywy Rady Bezpieczeństwa ZSRR byłby zawsze w mniejszości. Ze zniesieniem prawa veta utraciłby on jedyną broń. ONZ stałby się filią Departamentu Stanu.

Sprawa była tak jasna, że delegacje, najbardziej przyjazne Stanom nie mogły popierać ich. Ograniczały się natomiast do wysuwania obiekcji i udzielania dobrych rad w imię rozwagi".

Projekty Marschalla utworzenia „małego Zgromadzenia" spotkały się z bardzo przychylnym przyjęciem u Leona Bluma, który jednak uważa je za zbyt umiarkowane. Blum proponuje przekształcenie Narodów Zjednoczonych w rodzaj parlamentu jednego, ponadnarodowego państwa, gdzie każdy uczestnik rozporządzałby tylko jednym głosem i musiałby bezwzględnie podporządkować się woli większości.

„Trudno wyobrazić sobie koncepcję bardziej arbitralną i sztuczniejszą. ONZ Leona Bluma to nierealny mit, z siedzibą, w niebiosach czystej idei i bez związku z organizmem, który odbywa swe posiedzenia na ziemi amerykańskiej.

Narody i państwa, istniejące w rzeczywistości są też zupełnie różne od abstrakcyjnych fantomów i czystych form prawnych, do których Leon Blum pragnie je zredukować. Ich obecność w tym samym Zgromadzeniu ukazuje kontrasty świata, który nie jest jeszcze światem socjalistycznym.

Ludzie, którzy zasiadają w ONZ nie muszą koniecznie wyrażać głosu swych ludów. Niektórzy z nich reprezentują interesy pieniądza, ambicję, żądzę podboju. W idealnym ONZ Leona Bluma wszystkie głosy miałyby równą wagę. Ale w ONZ rzeczywistym gdy głosuje Tsaldaris za większością, czy oznacza to, że tak właśnie głosowałaby Grecja?

Czy w ONZ delegat głosuje zwykle według głosu sumienia i zasad wiecznej moralności? Czy można zaprzeczyć, że stała większość bloku Anglosasów została przez nich uzyskana przypadkiem, lub cudem, czy też względami zależności gospodarczej i polityczne?

Jakżeż inaczej wyglądają rzeczy w teorii, a jak w praktyce. Złota zasada demokracji w życiu międzynarodowym staje się systemem klienteli, a ONZ idealna — instrumentem polityki amerykańskiej".

Rozbiórka ruin
od 1 stycznia do końca marca

WARSZAWA. — Z inicjatywy Ministerstwa Opieki Społecznej, we wszystkich większych miastach, zniszczonych przez działania wojenne, *zorganizowane będą w sezonie zimowym wielkie roboty rozbiórkowe.*

Roboty te będą trwały od 1 stycznia aż do końca marca. Największe nasilenie robót przewidziane jest w *Warszawie, Gdańsku, Szczecinie i Wrocławiu.* Ta wielka zimowa akcja rozbiórkowa ma na celu nie tylko odgruzowanie poszczególnych miast, ale przede wszystkim rozwiązanie problemu bezrobocia robotników budowlanych w okresie zimowym.

W 30. rocznicę Rewolucji Październikowej

Data 7 listopada 1917 roku jest momentem przełomowym w historii ludzkości. W dniu tym [illegible] raz pierwszy w dziejach klasa robotnicza objęła władzę i rozpoczęła, po okresie długotrwałej wojny domowej, budowę nowego socjalistycznego ustroju.

Rewolucja październikowa pozbawiła kapitalistów fabryk, kopalń, hut i banków i oddała je na własność społeczeństwa. Zmurszały gmach caratu zawalił się. Nie zdołały podtrzymać ustroju kapitalistycznego wyniki kiereńszczyzny. Na jego miejsce poczęło powstawać w trudzie i znoju państwo socjalistyczne, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Kapitaliści z miejsca odgrodzili Związek Radziecki „żelazną kurtyną" ekonomiczną, czekając, aż się załamie pod naporem trudności gospodarczych. Inni obserwowali obojętnie, czy „wielki eksperyment" się uda?

„Eksperyment" stał się wkrótce rzeczywistością. Udał się. Po okresie wojny domowej Związek Radziecki wkroczył z rozmachem na tory gospodarki planowej. Opracowano potężne plany budownictwa. Państwo bez kapitalistów i obszarników zaczęło odnosić sukces za sukcesem. Termin „piatiletka" stał się znanym w całym świecie. A za nim rozpowszechniły się inne nazwy: Stachanowiec, bohater pracy, współzawodnictwo socjalistyczne.

Ludzie radzieccy wnieśli olbrzymi ładunek zapału w wykonanie planów pięcioletnich. Widzieli bowiem, że pracują nie na kapitalistów, lecz dla samych siebie, dla dobra własnej ojczyzny, dla socjalizmu. Wyniki budownictwa odbiły się głośnym echem w świecie. Budziły podziw i sympatię u robotników, a trwożliwą nienawiść wśród kapitalistów. Imperialiści rozpoczęli przygotowania do wojny interwencyjnej.

Ale imperialiści, jak stado niesytych wilków, pożarli się między sobą. Gdy najkrwawszy i najbardziej agresywny z imperialistów, hitleryzm, runął [illegible] na Związek Radziecki, [illegible] to było już na tyle silne, że mogło stawić skuteczny opór wrogowi. Bohaterska Armia Czerwona powstrzymała napór najeźdźcy pod Stalingradem, rozgromiła jego armie, zatknęła zwycięski sztandar w Berlinie.

Armia Czerwona przyniosła słowiańszczyźnie wyzwolenie spod jarzma hitlerowskiego narodom: Polski, Rumunii, Węgier, Czechosłowacji, Jugosławii i Bułgarii. Rządząca w tych państwach reakcja wpajała społeczeństwom nienawiść i wrogość do Związku Radzieckiego, straszyła „zaborczością" radzie[illegible].

A tymczasem oddziały bohaterskiej Armii Czerwonej przyniosły narodom podbitym wolność polityczną i ułatwiły im wejście na drogę przemian społecznych, drogę demokracji ludowej.

Nic więc dziwnego, że stosunek narodów wyzwolonych przez Armię Czerwoną do ZSRR uległ zmianie. Narody Europy Wschodniej nawiązały przyjazne i dobrosąsiedzkie stosunki ze swoim potężnym sąsiadem. Zmienił się także i stosunek Narodu Polskiego. Sekretarz generalny CKW PPS, tow. Józef Cyrankiewicz mówił o tym tak:

„Wszędzie w ujarzmionej Eu[illegible] w ruchu podziemnym, w [illegible] niach, w obozach koncentracyjnych, patrząc na płomienie krematoriów hitlerowskich na setki tysięcy ofiar, na nieuniknioną w razie zwycięstwa Hitlera zagładę ludów — wyczuwaliśmy w dalekich odgłosach bitew każdy metr ziemi, każdy krok, który zbliżał ku nam armię synów rewolucji, Armię Czerwoną.

Tylko zespolenie naszych poszczególnych narodowych walk wyzwoleńczych z potężną lawiną regularnej Armii Czerwonej mogło zapewnić Europie wolność. Wspólna była droga do wolności i do zwycięstwa. Nie ma także i teraz odrębnych przeciwstawnych dróg do utrwalenia niepodległości i budowania pokoju. Pokoju tego nie zbudują ani szowinizmy, ani nacjonalizmy, ani faszyzmy".

Słowa te są niezwykle aktualne dziś, gdy niesyci zysków imperialiści amerykańscy głoszą nowe, zaborcze doktryny, układają plany ofensywy dolarowej. Upadającym siłom reakcji światowej przeciwstawia się obóz pokoju i postępu społecznego. Front tego obozu s[illegible] czerpiący swe siły ze Zwycięskiej Rewolucji Październikowej, Związek Radziecki. Wokół jedynego na świecie państwa socjalistycznego skupiają się wszystkie szczerze demokratyczne, pokojowe i postępowe siły na świecie.

T. G.

Pierwsze godziny Rewolucji

Powstanie rozpoczęło się zasadniczo już 6 listopada około południa, kierowane przez „ośrodek partyjny" ze Stalinem na czele.

Jeszcze rankiem rząd Kiereńskiego usiłował rozpocząć atak na pozycje bolszewickie — drukarnię gazety „Raboczyj Put" i „Sołdat", aby potem zaatakować instytut Smolny — sztab rewolucji i siedzibę Komitetu Centralnego Partii Bolszewi[illegible].

Uderzenie junkrów i samochodów pancernych odparli czerwonogwar[illegible] i żołnierze. O godzinie 11 [illegible] gazety bolszewickie ukazały się z wezwaniem do obalenia rządu Kiereńskiego.

Do Smolnego ze wszystkich stron Piotrogradu ściągają tysiączne tłumy uzbrojonych robotników — czerwonogwardzistów, oddziały rewolucyjnych marynarzy i żołnierzy. Tu skupiają się wszystkie nici rewo[illegible].

Późnym wieczorem przybywa do Smolnego Lenin, aby ująć osobiście kierownictwo powstania w swoje ręce.

W nocy stolicę Rosji ogarnia płomień powstania. Zbrojne oddziały robotników, żołnierzy i marynarzy, ogarniętych entuzjazmem i wiarą w sprawę proletariacką, zdyscyplinowane i gotowe iść [illegible] śmierć za „Pokój, Ziemię i Chleb", bez[illegible] niemal zdobywały wszystkie pozycje w mieście — telegraf, stację telefoniczną, dworce kolejowe, gmachy rządowe i ministerialne, elektrownię i bank państwa.

Sprawne kierownictwo bolszewików, odwaga i rewolucyjny zapał, dyscyplina i świadomość mas ludowych dokonały swego: o świcie cały prawie Piotrograd znalazł się w rękach rewolucyjnego ludu.

Kiereński uciekł. Rząd Tymczasowy z resztkami oficerów i batalionów szturmowych zabarykadował się w Pałacu Zimowym, oczekując posiłków z frontu.

Rankiem tego historycznego dnia [illegible] „Aurora", podpłynąwszy wodami Newy, ogniem swych dział, skierowanych na Pałac Zimowy, obwieścił światu początek nowej ery, ery Wielkiej Rewolucji Socjalistycz[illegible].

Wojenno-rewolucyjny komitet wydał tegoż dnia odezwę „Do Obywa[illegible] Rosji" napisaną przez Lenina: „Rząd Tymczasowy został obalony. Władza państwowa przeszła w ręce organu Piotrogradzkiej Rady Robotniczej i Żołnierskich Delega[illegible] ręce Wojenno-Rewolucyjnego Komitetu, stojącego na czele piotrogradzkiego proletariatu i gar[illegible], którą walczył lud: natychmiastowe zwrócenie się o demokratyczny pokój, zniesienie obszarniczej własności, robotnicza kontrola nad produkcją, stworzenie rządu radzieckiego — odniosła zwycię[illegible].

Niech żyje rewolucja żołnierzy, robotników i chłopów!"

Wciąż nowe oddziały rewolucyjnego ludu śpieszyły na pomoc oblegającym Pałac Zimowy. Wojska [illegible] przez Kiereńskiego z frontu [illegible] ratunek Rządu Tymczasowego, [illegible] drodze przeszły na stronę powsta[illegible]. Ultimatum Lenina domagające go się kapitulacji, Rząd Tymczaso[illegible].

[illegible] u Zimowego. Atakujące [illegible], wsparte [illegible] dział twierdzy Pietropawłowskiej i „Aurory", zdobyły Pałac. Rząd Tymczasowy zo[illegible].

POWSTANIE ZBROJNE W PIOTROGRADZIE ZWYCIĘŻYŁO.

Tak [illegible] pierwsza [illegible] socjalistyczna. [illegible] strzały wokół Pałacu [illegible] wieczorem 7 listopada 1917 r., gdy w Smolnym otwarty został II Wszechrosyjski Zjazd Rad Delegatów ludu pracującego.

Zjazd postanowił: „Cała władza przechodzi do rąk Rad Delegatów robotniczych, żołnierskich i chłopskich, które powinny ustanowić rewolucyjny porządek".

Lenin określił tego dnia dziejowy [illegible] dokonanego przewrotu: „W Ro[illegible] powinniśmy się zająć teraz zbudowaniem proletariackiego socjalistycznego państwa".

[illegible] dni listopadowe 1917 roku w Rosji otwarły nową erę w [illegible].

[illegible] listopadowa — pisze [illegible] rozwiązania [illegible] najbardziej rewolucyjną, postępową klasę — proletariat, pod wodzą Partii Komunistycznej Bolszewików.

Z naszego stanowiska

Rewolucja - siłą twórczą

Przed pierwszą wojną światową Rosję carską określano powszechnie mianem kolosa na glinianych nogach. Aczkolwiek z tytułu rozległości swego terytorium i ogromnej liczby mieszkańców należała do czołowych mocarstw świata, nie mniej jednak jej ustrój polityczny — despotyzm carów, otoczonych kamarylą dworską —, fatalna administracja, kierowana przez skorumpowany personel urzędniczy, nieudolność gospodarczy, oraz obojętność mas ludzkich, niczym nie związanych z państwem — to wszystko i wiele innych jeszcze powodów składało się na słabość państwa, tak niezmiernie hojnie wyposażonego przez naturę w bogactwa, które przedstawiały jedynie wartość skarbu głęboko zakopanego w ziemi.

Na tym tle ustalono również [illegible] temat Rosji kilka podstawowych „prawd", w które wierzyli skądinąd nawet bardzo rozumni ludzie. Dogmatem stało się twierdzenie, że rewolucja nie jest możliwa w kraju tak ogromnie zacofanym pod względem gospodarczym oraz, że bierność narodu rosyjskiego jest zasadniczą przeszkodą w przeprowadzeniu rewolucji.

Przebieg pierwszej wojny światowej wykazał, że — mimo niezmiernej ofiary krwi narodu rosyjskiego — państwo carów nie zdołało odegrać roli nie tylko rozstrzygającej w tej woj[illegible] ale nawet zasadniczej. Na[illegible] bił się walecznie, ale przegrywała nieudolność kierownictwa, brak sprzętu i zasobów oraz intrygi na dworze carskim.

Przyszły przełomowe dni Rewolucji Październikowej. Gangrenę przeszłości trzeba było usunąć z korzeniami. Okazało się, że narodowi trzeba było postawić WIELKIE CELE, by znikała jego bierność. Wziął na swe barki ciężar ogromnych zadań, ale równocześnie brał we własne ręce swój PRZYSZŁY LOS. Podane mu przez Lenina prawdy przyjął za swoje, uwierzył w nie i ofiarą krwi i trudu dowiódł, że w [illegible] można było przeprowadzić ZWYCIĘSTWO REWOLUCJI.

W ciągu 30 lat wytrwałej pracy naród rosyjski obalił podstawowe twierdzenie polityków burżuazyjnych, że rewolucja zawsze burzy, lecz nigdy nie buduje. Zbudował on przede wszystkim WOLNOŚĆ nie tylko dla siebie, ale dla wszystkich narodów, nawet dla tych, które w olbrzymim państwie carów nie miały nawet świadomości narodowej. To jest jedna z najpiękniejszych kart Rewolucji Październikowej, RZECZ W HISTORII BEZ PRECEDENSU. Rewolucja dała tym narodom mowę pisaną, stworzyła im odrębną kulturę narodową. Niedarmo mówimy dzisiaj o narodzie radzieckim, bo skrót ten obejmuje ludzi mówiących różnymi językami ale budują oni wszyscy w zgodnym wysiłku swą WSPÓLNĄ, WIELKĄ OJCZYZNĘ.

Osiągnięcia Wielkiej Rewolucji Październikowej są olbrzymie, zdumiewające. Wszystkie bogactwa rozległych ziem państwa radzieckiego przestały być bezużytecznymi skarbami ukrytymi pod ziemią, a stały się podstawą rozkwitu gospodarczego i kulturalnego, zbudowanego olbrzymim i twórczym wysiłkiem mas pracujących. Na fundamentach rewolucji powstał wspaniały gmach NOWEJ ROSJI.

Historia złośliwie pokwitowała wszystkie antyradzieckie knowania państw kapitalistycznych na długiej przestrzeni lat. Gdzież bowiem w godzinie ciężkiej próby znalazły się siły zdolne przeciwstawić się hitleryzmowi, który wyruszył na zbrodniczy podbój świata.

W czasie drugiej wojny światowej Rosja Radziecka przez długi czas trzymała na sobie główny ciężar walki. Nawet w tym okresie spekulowano na jej wyczerpanie i upadek. Churchill przesuwał terminy inwazji na zachodzie licząc, że zwycięstwo Niemców na froncie wschodnim będzie równocześnie kresem ich [illegible] a wyczerpanych i wykrwawionych łatwo już pokonają armie zachodnie.

Rosja Radziecka zdołała jednak zbudować nie tylko siłę militarną swego państwa, ale i niezwykłą potęgę ducha swego narodu. NIEZŁOMNY OPÓR PRZYNIÓSŁ W EFEKCIE WSPANIAŁE ZWYCIĘSTWO. Sztandary radzieckie bohaterskiej Armia Czerwona zatknęła na gruzach Berlina, niosąc po drodze wyzwolenie dla narodów i niepodległość dla państw.

Zwycięstwo jednak nie dało [illegible]. Pokój [illegible]. Przy ZSRR skupiają [illegible] siły, których zadaniem jest zabezpieczyć wszystkim narodom możność spokojnej i twórczej pracy dla SZCZĘŚCIA JEDNOSTEK I CAŁEJ LUDZKOŚCI.

Dzięki ofierze najpierw krwi, a później pracy proletariatu [illegible] Radzieckiej budowane państwo socjalistyczne na gruzach wszechwładztwa carów, REWOLUCJA WYKAZAŁA SWOJĄ SIŁĘ TWÓRCZĄ. Dzisiaj rewolucyjne siły proletariatu pragną utrwalić pokój w Europie i na całym świecie. Wyrazem tych tendencji są uchwały warszawskie 9 partii komunistycznych. Rozbudowę tej drogi wskazują uchwały Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS, wysuwające postulat jedności działania rewolucyjnych mas robotniczych w skali międzynarodowej.

Wielka Rewolucja Październikowa ma już swój piękny i trwały dorobek. W oparciu o stworzenie przez nią siły wyzwolone narody Europy chcą ugruntować pokój w imię szczęścia najszerszych mas. Siły rewolucyjne wznoszą trwałe budowle. W Rosji potwierdziła to już historia. Wierzymy, [illegible] dują one trwały pokój [illegible], a ten sukces będzie również zapisany na poczet zasług Rewolucji Październikowej.

Bo TAKA JEST LOGIKA HI[illegible].

[illegible]

Wspaniały rozwój Federacji Rosyjskiej

Największa republika i trzonem terytorialnym i ludnością w Związku Radzieckim jest Federacja Rosyjska. Rozciąga się ona na olbrzymich obszarach Europy i Azji i zamieszkała jest przez czterdzieści narodowości. Ten wielonarodowy charakter republiki uwarunkował federacyjny jej charakter. W skład RSFRR wchodzi 12 republik autonomicznych, 6 autonomicznych obwodów i 10 okręgów narodowych. Ludność każdej z tych jednostek jest w zasadzie jednonarodowa i korzysta z autonomii w ramach całości Federacji. Pełne równouprawnienie narodowości dało podstawę do szybkiego rozwoju zacofanych narodów i do ich harmonijnej współpracy.

W latach, poprzedzających Rewolucję Październikową, obszary obecnej Federacji Rosyjskiej były spóźnione w rozwoju o dziesiątki lat w stosunku do krajów o wyższym poziomie uprzemysłowienia. Olbrzymie bogactwa naturalne były wykorzystywane w iwiej części przez obcych kapitalistów. Trzy czwarte kapitału bankowego i połowa akcji przemysłu znajdowały się w rękach burżuazji zagranicznej. Rolnictwo, doprowadzone do upadku przez wielkich właścicieli ziemskich, miało bardzo niską zdolność produkcyjną.

Poziom kulturalny ludności był katastrofalny. Ponad dwie trzecie dorosłych mieszkańców Rosji było analfabetami. Wszystkiemu temu towarzyszył ucisk klasowy, jakiego doznawali robotnicy i chłopi ze strony kapitalistów.

Taka była sytuacja przed trzydziestu laty, kiedy Rewolucja Październikowa przyniosła zwycięstwo władzy radzieckiej. Trudno w krótkim przeglądzie zobrazować osiągnięcia trzydziestu lat rozwoju Federacji Rosyjskiej. Przytoczymy więc tylko najważniejsze dane, ilustrujące postępy w przemyśle i rolnictwie republiki, oraz zdobycze społeczne i kulturalne.

Na największą uwagę zasługuje niewątpliwie troskliwa opieka władz republiki nad narodami wschodnich obszarów. Z terenów o charakterze kolonialnym, grabionych systematycznie przez handlarzy i urzędników carskich, obszary, zamieszkiwane przez Jakutów, Czuwaszów, Buriatów itd. przekształciły się w latach władzy radzieckiej w tereny o wysokim stopniu uprzemysłowienia i nowoczesnej kulturze rolnej. Tak np. w Jakucji produkcja przemysłowa wzrosła w tych latach 50-krotnie. Zwiększyły się znacznie powierzchnie zasiewów i jakość zbiorów zbóż, rozwinęła się hodowla bydła. W ten sposób naprawiona została odwieczna krzywda, jakiej doznawały te narody ze strony kapitalistycznych władców Rosji carskiej.

W harmonijnym rozwoju przemysłu i rolnictwa na całym terenie republiki Federacja Rosyjska osiągnęła wielkie rezultaty.

I tak, produkcja żeliwa wzrosła w latach władzy radzieckiej ponad 5-krotnie, produkcja stali — 6-krotnie, wydobycie nafty — 5, 6 razy, węgla — 18-krotnie, produkcja energii elektrycznej — prawie 29-krotnie. Już te parę cyfr świadczy o stopniu rozwoju przemysłu RSFRR.

Rozwój rolnictwa charakteryzują następujące cyfry: powierzchnia zasiewów w Federacji Rosyjskiej jest dziś o 30 proc. większa, niż w roku 1913, mechaniczna uprawa roli objęła 60 proc. gruntów ornych, ilość traktorów wynosiła w przede dniu wojny 1939 roku 335 tysięcy, combine'ów — 131 tysięcy. Zbiory roku 1940 były o 40 proc. wyższe, niż w roku 1913. Produkcja buraka cukrowego wzrosła w tym okresie dwukrotnie, [illegible] — trzykrotnie.

Podnoszeniu się poziomu wytwórczości towarzyszył postęp w dziedzinie kulturalnej. Ilość szkół początkowych wzrosła z 70 tysięcy do 117 tysięcy, szkół zawodowych — z 200 do 2.000, liczba wyższych uczelni wzrosła kilkakrotnie. Federacja posiada obecnie 394 teatry, 60 tysięcy klubów, 32 tysiące bibliotek itd. Cyfry te wskazują na wielki stopień upowszechnienia czytelnictwa i rozrywek kulturalnych.

W latach ostatniej wojny narody Federacji Rosyjskiej dostarczyły milionów żołnierzy. Równocześnie Federacja była głównym arsenałem i źródłem produkcji przemysłowej. W latach tych RSFRR dostarczała cztery piąte ogólnej produkcji przemysłowej Związku Radzieckiego. Toteż i straty Federacji Rosyjskiej były olbrzymie. Z ogólnej sumy oszacowanej wartości strat wojennych ZSRR, wynoszącej 679 miliardów rubli na republikę tę przypada 249 miliardów. Już w czasie wojny rozpoczęła się jednak odbudowa zniszczeń i na początek 1946 roku odbudowana została większość zakładów przemysłowych. Ogólna suma inwestycyj w przemyśle i rolnictwie wyniosła w okresie 1942 — 1946 ponad 14 miliardów rubli. Do września 1947 roku wybudowano na wsi 385 tysięcy domów mieszkalnych, w których zamieszkało ponad 4 miliony osób.

Z okazji zbliżającego się trzydziestolecia Rewolucji ludność Federacji Rosyjskiej wzmogła wysiłki celem osiągnięcia jak najlepszych rezultatów w wykonaniu planów produkcyjnych. Odbudowa i rozbudowa gospodarki narodowej RSFRR przebiega według planu pięcioletniego, uchwalonego na VII sesji Rady Najwyższej RSFRR. Plan ten przewiduje, m. in., osiągnięcie w roku 1950 poziomu produkcji przemysłowej półtora razy wyższego, niż przed wojną, budowę dziesiątków nowych zakładów, rozbudowę sieci elektrycznej, zwiększenie produkcji energii elektrycznej o 70 proc. w stosunku do roku 1940, wzrost wydajności rolnej do 150 proc. poziomu przedwojennego itd. Dzienniki przynoszą co dzień wiadomości o nowych sukcesach.

Ta garść danych i cyfr świadczy, że ludność RSFRR z usprawiedliwionym poczuciem spełnionego obowiązku i z dumą może powitać rocznicę Rewolucji Październikowej.

Wyprawa flotylli radzieckiej

Z Odessy wypłynęła antarktyczna ekspedycja połowu wielorybów, składająca się z 9 statków. Flotylla popłynie przez Morze Czarne i Śródziemne na Południowy Atlantyk. Sezon połowu wielorybów w wodach Antarktydy określony został umową międzynarodową w okresie od 7 grudnia 1947 r. do 7 kwietnia 1948 r. Flotylla przebywać będzie na morzu siedem miesięcy. Na głównym statku zmontowana jest fabryka tłuszczów technicznych i spożywczych, oraz wytwórnia preparatów witaminy A.

»Elektryczna utopia« ZSRR – zrealizowana

Energia elektryczna jest podstawą życia współczesnego. Dobrze rozumieli to kierownicy państwa radzieckiego już wtedy, kiedy przez kraj ten przelewała się fala wojny domowej, a międzynarodowa reakcja oczekiwała załamania się młodej republiki radzieckiej. Wówczas to rzucono hasło elektryfikacji całego kraju, jako jednego z warunków usunięcia zacofania technicznego, a tym samym umożliwienie dokonania głębokich reform społecznych i budowy państwa socjalistycznego.

PLAN „GOELRO".

Inicjatorem i duszą tego planu był Włodzimierz Lenin.

W wyniku zbiorowej pracy fachowców powstał już w 1920 roku plan elektryfikacji kraju (t. zw. plan „GOELRO"). Przewidywał on stworzenie w ciągu 10 — 15 lat 30 wielkich elektrowni rejonowych o ogólnej mocy 1 milion 750 tysięcy kilowatów.

Zagranica twierdziła, że plan ten jest nierealny, a znany pisarz angielski, Wells, w rozmowie z Leninem w 1920 roku określił plan ten mianem „elektrycznej utopii".

Stało się jednak inaczej, niż twierdzili obcy obserwatorzy.

Lenin wierzył w naród radziecki i nie zawiódł się na nim. „Elektryczna utopia" stała się rzeczywistością. Po upływie bowiem 10 lat, t. j. w roku 1931 plan leninowski elektryfikacji kraju wykonany został z nadwyżką. Nie trzeba dodawać, jaki wpływ miało to na rozwój życia gospodarczego. Ogółem powstało w okresie pierwszego planu pięcioletniego (1928 — 1933 r.) ponad 20 rejonowych elektrowni, a wśród nich duma Związku Radzieckiego — „Dnieproges" (Dnieprowska Elektrownia Wodna im. Lenina o mocy 560 tysięcy kilowatów). Elektrownia ta należała [illegible]

TRZECIE MIEJSCE W ŚWIECIE.

W ciągu dalszych lat siedemnastu, t. j. do roku 1940 udało się Związkowi Radzieckiemu dokonać bardzo wiele w dziedzinie elektryfikacji kraju, tak, że pod względem produkcji energii elektrycznej Związek Radziecki wysunął się na trzecie miejsce w świecie. Warto przy tym dodać, że z warsztatów radzieckich wyszedł w 1939 roku największy na świecie turbogenerator o mocy 100 tysięcy kilowatów.

W omawianym okresie powstało ponad 100 elektrowni rejonowych, obejmujących swym zasięgiem znaczne obszary. Oprócz tego stworzono ogromną sieć elektryczną, a więc moskiewską, leningradzką, donbaską, dnieprowską, uralską, kuzbaską i bakuńską.

NOWE OBOWIĄZKI.

Ale przyszła wojna z Niemcami i z nią nowe, ciężkie obowiązki dla energetyki radzieckiej. Nie bacząc na zbliżający się front, elektrownie pozostawały pod obstrzałem artyleryjskim i bombowców niemieckich nie przerywając swej pracy.

Niejedna elektrownia radziecka zapisała w księdze historii tego okresu piękne karty.

Gdy wróg następował, w ostatniej chwili trzeba było wysadzać elektrownie w powietrze aby nie dostały się w ręce Niemców. Tam, gdzie zdołano zdemontować urządzenia, przenoszono je w inne miejsca, stwarzając nowe źródła energii elektrycznej, umożliwiające wykonanie zadań żołnierzom. Trzeba było przy tym nie tylko utrzymać produkcję na dotychczasowym poziomie, ale stale ją zwiększać. W czasie działań wojennych wyrastały więc co raz to nowe elektrownie, jak: Czelabińska, Krasnodarska, Krasnojarska i inne. Nadto zwiększono trzykrotnie moc elektrowni na Uralu, Syberii i w Azji Środkowej. Gdy nastąpił zaś historyczny zwrot w działaniach bojowych, Niemcy uciekając, zostawiali za sobą gruzy i zgliszcza. Tak stało się z wielkimi elektrowniami Kijowa, Charkowa, Mińska, Odessy, Rygi i wielu jeszcze innymi.

PRACA OD NOWA.

Tam, gdzie wróg ustępował, rozpoczynano pracę od nowa, a w pierwszym rzędzie od elektryfikacji, wychodząc ze słusznego założenia, że energetyka stanowi najważniejsze ogniwo w planie odbudowy. Praca postępowała naprzód, tak, że np. w 1943 roku, zaledwie w trzy miesiące po wyzwoleniu Donbasu, znowu zahuczały motory elektrowni w Zujewie, Szachtach, Stalingradzie, Kijowie, Krasnodarze i innych miastach.

W okresie 1944 — 45 roku uruchomiono wszystkie istniejące elektrownie. Osiągnięcie poziomu przedwojennego stało się nakazem chwili.

Naród radziecki kroczy w tej dziedzinie konsekwentnie po raz wytkniętej drodze. Nowy plan gospodarczy przewiduje, że w roku 1950 ogólna moc wszystkich elektrowni radzieckich ma sięgać 22 milionów 400 tysięcy kilowatów.

Dzięki takiej mocy można będzie w 1950 roku wyprodukować 82 miliardy kilowato - godzin energii.

Plan elektryfikacji kraju obejmuje przy tym nowe ośrodki przemysłowe i odległe tereny kraju.

Budowa elektrowni wodnych jako źródła najtańszej energii elektrycznej, elektryfikacja wsi — techniczne udoskonalenie elektrowni istniejących, emisja prądu na dalszą odległość oraz elektryfikacja kolei — oto zadania na okres najbliższych lat — a co z tym idzie, wysunięcie Związku Radzieckiego na pierwsze miejsce w świecie pod względem wykorzystania energii elektrycznej i wzmocnienie potęgi gospodarczej, do której dążył Lenin, rzucając przed laty hasło elektryfikacji Republiki Radzieckiej.

T. L.

Nowe wystawy w Moskwie

W głównych parkach urządzono wystawy na tematy „30 lat władzy radzieckiej" „Życie i działalność J. Stalina", „Moskwa w czasie rewolucji", „Plan pięcioletni odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej ZSRR" itd.

Na stałej wszechzwiązkowej wystawie budownictwa otwarty zostanie pawilon jubileuszowy „Budowa zakładów ciężkiego przemysłu w ciągu 30 lat". W salach galerii Tretiakowskiej odbędzie się wielka wystawa radzieckiej twórczości plasty[illegible]

Przemówienie Min. Mołotowa

(Dokończenie ze str. 1).

Min. Mołotow podkreślił dalej, że Zw. Radzieckiemu zależało i zależy zawsze na długotrwałym pokoju. Wszyscy szczerzy przyjaciele pokoju w każdym kraju mogą liczyć na poparcie ZSRR, który do końca jest zdecydowany bronić sprawy pokoju. Odmienne systemy ekonomiczne nie przeszkadzają, jak to oświadczył Stalin w rozmowie ze Stassenem, wzajemnej pokojowej współpracy. Niestety tej polityce pokoju i międzynarodowej współpracy Zw. Radzieckiego przeciwstawia się ostatnio inna polityka St. Zjednoczonych, a także i W. Brytanii.

Polityka ekspansji i imperializmu ma pomóc St. Zjednoczonym w rozwiązaniu ich trudności wewnętrznych.

USA zakładają bazy wojskowe we wszystkich częściach świata, co nie można uważać za posunięcia obronne, lecz za agresywne. „Ekspansjonistyczne koła w St. Zjednoczonych stworzyły, mówił Mołotow, nową religię — wiarę w tajemnicę bomby atomowej, jakkolwiek tajemnica ta oddawna nie istnieje. Widocznie imperialistom jest potrzebna ta wiara w bombę atomową, która nie jest środkiem obrony, lecz agresji". W związku z tym USA i W. Brytania przeciwstawiały się w ONZ postawieniu poza prawem broni atomowej.

Minister Mołotow przeprowadził następnie porównanie pomiędzy sytuacją w obozie socjalizmu i demokracji a obozem kapitalizmu i imperializmu. Obóz pierwszy rośnie i krzepnie. Dokonuje się w nim zjednoczenia wszystkich sił antyimperialistycznych w imię wspólnych, żywotnych interesów. Natomiast w obozie imperialistycznym panuje niepokój, który popycha go do rozmaitych awantur. Jeżeli obóz demokratyczny zjednoczy wszystkie te siły, zmusi niewątpliwie imperialistów do prowadzenia ostrożnej polityki. Wątpić należy, by obóz imperialistyczny zainteresowany był w przyśpieszenie swego upadku przez wywołanie jakiejś nowej awantury.

Po omówieniu głębokich przemian duchowych i moralnych w społeczeństwie radzieckim, Mołotow stwierdził, że siły demokracji i socjalizmu są o wiele potężniejsze od obozu imperialistycznego. Kapitalizm stał się hamulcem postępu ludzkości. Wielka Rewolucja Październikowa i 30 lat istnienia ZSRR dowodzą, że era kapitalizmu ma się ku końcowi, że wysiłki imperialistów nie ocalą kapitalizmu przed ostateczną zgubą. W pierwszym szeregu nowej ludzkości kroczą ludzie radzieccy do wolności i szczęścia narodów.

Przemówienie swe zakończył Mołotow okrzykiem na cześć Wielkiej Rewolucji Październi[illegible]

30 lat radzieckiej nauki i sztuki

Rocznica rewolucji październikowej daje okazję do szczegółowego omówienia osiągnięć, jakie ma do zanotowania państwo radzieckie na przestrzeni 30 lat swego istnienia w poszczególnych dziedzinach życia społecznego. Wśród tych przeglądów, jedno z najważniejszych miejsc zająć winien niewątpliwie bilans reform, innowacji i sukcesów, osiągniętych przez narody Związku Radzieckiego na polu kulturalnym.

Jest bezspornym faktem, że rewolucji społeczno - politycznej, dokonanej 30 lat temu na ziemiach Rosji towarzyszyła niemniej ważna, chociaż innymi z gruntu metodami wprowadzona rewolucja w życiu kulturalnym. Zwycięstwo politycznego obozu rewolucji przyniosło bowiem gruntowną zmianę sytuacji na wszystkich odcinkach życia kulturalnego. Masy ludowe, a zwłaszcza narody kresowych obszarów Rosji, pozbawione przez carat możliwości kulturalnego rozwoju, otrzymały warunki do tworzenia nowej kultury. Praca kulturalna i oświatowa musiała być niejedno krotnie rozpoczynana od podstaw. Zilustruje to chociażby fakt, że w czasach przedrewolucyjnych 40 narodów, zamieszkujących obszary Związku Radzieckiego nie umiało przed rewolucją nawet alfabetu dla zapisywania swojego języka. Mimo tak trudnej bazy początkowej narody ZSRR potrafiły w ciągu 30 lat stworzyć nowe liczne instytucje kulturalne i ożywić wszystkie dziedziny twórczości naukowej i artystycznej. Niniejszy przegląd ma na celu syntetyczne przedstawienie tych zdobyczy. Przytoczone cyfry nawet bez obszernych komentarzy mają swoją mocną wymowę.

GIGANTYCZNA PRACA OŚWIATOWA.

W pierwszych dniach po rewolucji wprowadzony został powszechny obowiązek szkolny dla dzieci obojga płci i bezpłatność nauczania. Rząd przeznaczył na oświatę wielkie sumy, które zapewniły szybki rozwój szkolnictwa. Rozrost sieci szkolnej przybrał szczególnie na tempie w czasie pięciolatek. Jedynie w ciągu 10—12 lat przed wojną powstało ponad 60 tysięcy nowych szkół, których ogólna liczba osiągnęła prawie 200 tysięcy. Prawie pięciokrotnie wzrosła do okresu przedrewolucyjnego liczba uczniów. Wynikiem tej gigantycznej pracy oświatowej stała się likwidacja analfabetyzmu.

Szkoła radziecka kładzie szczególny nacisk na wychowanie młodego pokolenia w duchu światopoglądu marksistowsko-leninowskiego, oraz w duchu patriotyzmu i przyjaźni narodów.

SZKOLNICTWO WYŻSZE

Szkolnictwo wyższe w ZSRR rozwijało się w ścisłym związku z ogólnymi planami rozbudowy. W okresie pięciolatek powstały ośrodki szkolenia kadr fachowców na Uralu, Syberii, Dalekim Wschodzie i prawie we wszystkich republikach narodowych. Liczba wyższych uczelni wzrosła z 91 w okresie przedrewolucyjnym do 800, a liczba studentów w tym okresie ze 112 tys. do 670 tysięcy, to jest do liczby, przekraczającej ilość studentów we wszystkich [illegible] Europy łącznie. W [illegible] dziś ponad 65 tys. sił naukowych, czyli 10 razy więcej niż w Rosji carskiej.

Już przed drugą wojną światową, wyższe uczelnie opuszczało rocznie 100—110 tysięcy wykwalifikowanych fachowców. Wszyscy oni znajdowali zatrudnienie w szybko rozwijającym się przemyśle i rolnictwie oraz w krzewiących się bujnie instytucjach kulturalnych i naukowych.

ROZKWIT TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

Związek Radziecki przykłada wielką wagę do jak najszerszego zastosowania we wszystkich dziedzinach życia najnowszych zdobyczy naukowych. Dlatego też już od pierwszych lat porewolucyjnych państwo położyło tam wielki nacisk na zapewnienie [illegible] pomyślnego rozwoju wszelkim instytucjom naukowym i na stały dopływ nowych kadr naukowców spośród szerokich rzesz ludności pracującej.

Twórczość naukowa korzysta z szerokiej pomocy państwowej i tak, w budżecie państwowym na rok 1947 wydatki na utrzymanie instytucji naukowo - badawczych wyniosły o półtora miliona rubli więcej niż [illegible] ku ubiegłym. W porównaniu z rokiem 1940 wydatki te zwiększyły się trzykrotnie.

„Sztab" nauki radzieckiej stanowi akademia Nauk ZSRR, która posiada cały szereg instytutów naukowo - badawczych i innych zakładów naukowych. Akademia ma ponadto w szeregu republik związkowych filie i bazy. W latach władzy radzieckiej powstały akademie nauk w republikach: ukraińskiej, białoruskiej, gruzińskiej, azerbejdżamskiej, armeńskiej, uzbeckiej i kazachskiej. W ostatnim okresie powstała także litewska Akademia Nauk, organizowane zaś są akademie w Łotewskiej i Estońskiej Republikach Radzieckich.

Ponadto istnieje w ZSRR cały szereg akademii nauk poszczególnych gałęzi wiedzy — rolnictwa, architektury, pedagogiki i medycyny Istnieje także Akademia Sztuki.

Realizowany obecnie plan pięcioletni odbudowy i rozwoju gospodarstwa narodowego ZSRR postawił przed naukowcami radzieckimi szereg ważnych problemów do rozwiązania.

WYDAWNICTWA W 78 JĘZYKACH

Jak wielką wagę przywiązuje Związek Radziecki do upowszechnienia książki świadczy fakt, że na terenie ZSRR istnieje dziś 200 instytucyj wydawniczych, które co roku wydają setki milionów książek i broszur w 78 językach narodów Związku Radzieckiego. W ten sposób wszystkie narodowości, zamieszkujące ZSRR mają możność stałego wzbogacania swojej rodzimej literatury. W ciągu 30 lat władzy radzieckiej wydane zostało ok. 11 miliardów egzemplarzy książek.

Rozwój prasy nie ustępuje pod względem tempa produkcji książek. Świadczą o tym następujące cyfry: w 1913 roku ukazywało się w Rosji 859 gazet o łącznym nakładzie 2,7 miliona egzemplarzy. Obecnie na terenie Związku Radzieckiego wydawane jest 7 tys. gazet, których łączny nakład przekracza 30 milionów.

Szczególny nacisk kładzie się na udostępnienie szerokim masom dzieł ideologicznych. W najbliższym czasie wyjdą z druku 40-tomowe wydanie dzieł Lenina (już czwarte wydanie) oraz 16-tomowe wydanie dzieł Stalina. Łączny nakład wydanych dotychczas dzieł klasyków marksizmu i leninizmu przekroczył 700 milionów egzemplarzy.

Milionowe nakłady osiągnęły również w latach władzy radzieckiej dzieła klasycznej literatury rosyjskiej i światowej.

UPOWSZECHNIENIE KULTURY.

Rozwój tych czterech dziedzin sztuki trudno jest oczywiście ująć w cyfry. Twórczość artystyczna uległa i ulega nadal w ZSRR stałemu rozwojowi i upowszechnieniu. Rozwój [illegible] i teatru jest tak wielki, że wymagałoby to osobnego omówienia. Zewnętrznym tego wyrazem może być fakt, ze ilość teatrów zawodowych wzrosła [illegible] 153 przed rewolucją do 700, pomijając wiele tysięcy teatrów półzawodowych i amatorskich, istniejących przy klubach fabrycznych, szkołach itp. Na szczególną uwagę zasługuje rozwój teatru dziecięcego — istnieje 50 zawodowych teatrów dla dzieci.

Radziecka twórczość muzyczna znana jest dziś na całym świecie. W oparciu o najlepsze tradycje wielkich klasyków rosyjskich — Glinki, Czajkowskiego, Rimskiego - Korsakowa, Musorgskiego — kompozytorzy radzieccy kształtują nową twórczość muzyczną, której wszechstronność i poziom są w Polsce dobrze znane. Również malarstwo, rzeźba i architektura [illegible] o szereg nowych, wspaniałych dzieł.

J. Jar.

Dynamika przemysłu radzieckiego

W dzisiejszych czasach o potędze państwa decyduje jego moc gospodarcza: wielkość i stan przemysłu, bogaty zasób surowców, zasoby finansowe, szybki, tani transport itd. Miniona wojna wykazała słuszność tego twierdzenia w całej swej rozciągłości: zwycięzkie te państwa, których moc gospodarcza była większa od siły państw wrogich.

Związek Radziecki jest tym mocarstwem, które zadecydowało w wysokim stopniu o wyniku ostatniej wojny. Świetna armia i jej niezłomny duch, utalentowane dowództwo oraz doskonale rozwinięty przemysł pozwoliły Związkowi Radzieckiemu wstrzymać lawinę hitlerowską, by po daniu należytego odporu pod Stalingradem zadać potem decydujące ciosy, a reszt[ę] zmusić do złożenia broni [illegible] Berlinie.

Wspaniałą podstawą potęgi gospodarczej ZSRR są dwa przemysły: węglowy i hutniczy, przy czym pamiętać należy, że na ogromnym terytorium Związku Radzieckiego (22 mil. km kwadratowych) można dobywać [illegible] zaprowadzić hodowlę wszystkich surowców, jakie są znane na świecie. Przed wojną jeden z amerykańskich instytutów naukowych ustalił listę 24 najbardziej użytecznych surowców w dziedzinie militarnej i stwierdził, że Związek Radziecki [illegible] do 22 z nich jest w zupełności samowystarczalny, a więc pod względem zapasu surowców zajmuje pierwsze miejsce na świecie przed USA.

Najważniejszy surowiec energetyczny — węgiel znajduje się na terytorium Związku Radzieckiego w olbrzymich ilościach. Dotychczas zbadane zapasy węgla w ZSRR oblicza się na 1.654 milionów ton (drugie miejsce na świecie), co stanowi około 20 proc. zapasu światowego.

Węgiel ten dobywa się w ZSRR w paru zagłębiach. Najbogatszym jest zagł. Kuźnieckie w Syberii środkowej. Niewiele ustępują mu: Tunguskie i Irkuckie (Syberia wsch.). Dopiero na czwartym miejscu (jeżeli chodzi o ilość zapasów) znajduje się słynne Zagłębie Donieckie, które, jeżeli chodzi o wydobycie kroczy na pierwszym miejscu. W mniejszych ilościach wydobywa się węgiel pod Moskwą, w Kazachstanie, nad Peczorą i [illegible] innych jeszcze punktach kraju.

Zaznaczyć należy, że rząd carski eksploatował wyłącznie Zagłębie Donieckie, podczas gdy rząd radziecki zwrócił uwagę na wykorzystanie innych rejonów przede wszystkim na wschodzie.

Jeżeli chodzi o wydobycie, to [illegible] roku 1913 wynosiło ono 30 [mi]lionów ton rocznie, w 1928 — 36 milionów ton, w 1934 — 93 mil. t., 1940 — 166 mil. t. Obecna „pięciolatka" przewiduje osiągnięcie w r. 1950 — 250 mil. ton.

Oprócz węgla kamiennego posiada ZSRR ogromne pokłady węgla brunatnego (pierwsze miejsce w świecie), tak, że zakłady przemysłowe okolic Moskwy i Leningradu poruszane są tym gatunkiem węgla, co pozwala większe ilości węgla kamiennego zużytkować dla innych celów.

Zapasy torfu w ZSRR wynoszą prawie 75 proc. zapasów ogólno - światowych. Większość elektrowni w okręgu centralnym pracuje na torfie. Torf w ogólnym bilansie energetycznym ZSRR stanowi poważną [częś]ć, bo około 21 proc.

Podstawy potęgi gospodarczej Związku Radzieckiego jest b. silnie rozwinięte hutnictwo. Z gałęz. przemysłu zaniedbywanej w czasach caratu, rozwinęło się [illegible] w [illegible] urządzenia [illegible] koks. Najlepiej zobrazują to cyfry produkcji stali: w r. 1913 wynosiła ona 4 mil. ony ton, w 1940 — 18 mil. [illegible] dzięki intensywnemu rozwojowi ciężkiego przemysłu zmieniła się struktura gospodarcza Związku Radzieckiego, z państwa rolniczego zmienił się on w państwo przemysłowe. W r. 1913 udział przemysłu w gospodarce narodowej wynosił 42 proc., a w 1938 — 77 proc. Na przestrzeni tego okresu produkcja ciężkiego przemysłu wzrosła w ZSRR dziesięciokrotnie, podczas gdy w innych państwach przemysł wzrósł w tym czasie zaledwie półtorakrotnie.

Równocześnie z rozwojem hutniczym przemysłu nastąpił ogromny rozwój poziomy: za czasów carskich przemysł koncentrował się w okolicy Moskwy [illegible]

Rząd Radziecki, mając na względzie uprzemysłowienie całego kraju, oraz względy strategiczne, dążył do utworzenia nowych ośrodków przemysłu w głębi kraju, co mu się w zupełności udało.

Hutnictwo radzieckie koncentruje się w kilku ośrodkach:

1 Okręgi południowe — jest to wielka grupa hut w południowo-europejskiej części ZSRR. Obejmuje ona Zagłębie Donieckie, okręg naddnieprzański, oraz okręg nad morzem Azowskim. Okręg ten posiada duże ułatwienie w produkcji, ponieważ koks (zagł. Donieckie) i ruda żelazna (Krzywy Róg) znajdują się w stosunkowo niewielkiej odległości od siebie. Wchodzi tu ponadto w rachubę tania energia elektryczna z Dnieprogesu oraz rudy manganowe z Nikopola. Aby wykorzystać do maximum produkty uboczne, zakłady przemysłowe grupowane są w wielkie kombinaty koksowo - hutniczo - chemiczne.

2 Okręgi wschodnie — okręgi te powstały w ciągu kilku lat w postaci olbrzymiego Kombinatu Uralsko - Kuźnieckiego, dumy państwa radzieckiego. Sytuacja tu jest wręcz odwrotna, niż w okręgach południowych; tam pokłady węgla i rudy stykają się ze sobą, tutaj na odwrót — Ural posiada dużo wysokogatunkowej rudy żelaznej [illegible] mało węgla, a Zagł. Kuźnieckie na odwrót. Aby uruchomić i utrzymać tu produkcję, zastosowano tzw. pociągi „wahadłowe"; z Uralu przewożą one [illegible] do Zagł. Kuźnieckiego, [illegible] Zagł. Kuźnieckiego dostarcza [illegible] węgiel na Ural (ponad 2 tys. km). W ten sposób oba ośrodki [pr]odukują ogromne ilości stali. Największymi w tym kombinacie są zakłady magnitorskie.

3 Centralny okręg hutniczy — grupuje się koło Moskwy i Leningradu. Odgrywa on również poważną rolę w gospodarce narodowej ZSRR, jednak nie tak wielką, jak poprzednie okręgi.

Rząd Radziecki stworzył i stwarza dalsze zakłady hutnicze [illegible] Dalekim Wschodzie, w Uzbekistanie, w Kazachstanie i w Gruzji.

Równie potężnie przedstawia się dział hutnictwa nieżelaznego, które rozwijają się pro[illegible]

We wszystkich dziedzinach widać ogromną siłę i dynamikę przemysłu radzieckiego. Obecnie realizowany czwarty plan pięcioletni przewiduje wzrost produkcji stali do 60 mil. ton rocznie. Dla kontrastu należy podać, że w Stanach Zjednoczonych mówi się o zmniejszeniu produkcji stali o 35 proc. w ciągu najbliższych paru lat. Taka jest zasadnicza różnica tendencji rozwojowych ZSRR i państw kapitalistycznych, różnica, która najlepiej dowodzi wyższości gospodarki planowej nad kapitalistyczną.

A. S.

Miesiąc budownictwa wiejskiego na Białorusi

Począwszy od 1 października na Białorusi odbywa się miesiąc budownictwa wiejskiego. Zadaniem miesiąca jest całkowita likwidacja na dzień 30-lecia Rewolucji Październikowej ziemianek we wsiach republiki białoruskiej, w których ludność [illegible] musi zamieszkiwać z powodu zniszczeń wojennych.

W ciągu pierwszych 15 dni października wybudowano już zostało 7.335 domów, do których przeniosło się 5.176 rodzin, zamieszkujących uprzednio ziemianki i domy zniszczone w czasie wojny.

Nowy wynalazek

z dziedziny maszyn rolniczych

Profesor instytutu budowy maszyn w Rostowie Krutikow i docent Popow skonstruowali model combine'u do zbierania kukurydzy i słonecznika. Prototyp maszyny wykonany na dziale eksperymentalnym fabryki maszyn rolniczych w Rostowie poddawany jest obecnie próbom technicznym. Wynalazek będzie miał duże znaczenie dla przyśpieszenia zbiorów kukurydzy i słonecznika.

TO i owo

Rząd miliarderów

Do tajnego rejestru handlowego w Waszyngtonie wpisano nową spółkę akcyjną. A oto jej główni udziałowcy:

1) **James Forrestal**, administrator Tobacco Product Company, dyrektor Banku Dillon & Read, zajęcie uboczne wicemin. marynarki.

2) **Averell Harriman**, bankier, „król szyn", prezes towarzystw kolejowych Union Pacific i Illinois Central, dyrektor Banku Brown-Harriman and Company, administrator Garanty Trust, właściciel tygodnika „Newsweek"; zajęcie uboczne: min. handlu.

3) **Lowell**, bankier, administrator National Bank of Commerce i Brown Bros Harriman Company, zajęcie uboczne min. spraw wewnętrznych.

4) **Lewis W. Douglas**, prezes Tow. Ubezpieczeniowego Mutual Life Insurance, wiceprezes trustu chemicznego American Cynamid and Co., zajęcie uboczne: ambasador w Londynie.

5) **John Snyder**, bankier, wiceprezes National Bank w St. Louis, zajęcie uboczne: min. skarbu.

6) **W. H Draper**, bankier administrator banków: National City Banks i Dillon & Read; zajęcie uboczne. dyrektor departamentu gospodarczego w zarządzie wojskowym Niemiec.

7) **Robert Taft**, bankier, administrator koncernu „Central Taft" i towarzystwa „Taft, Stettin and Wollister" zajęcie uboczne: [illegible], kandydat na prezydenta.

Firma spółki: GOVERNMENT of USA.

Siedziba: Biały Dom, Waszyngton.

Zakres działania: cały świat.

Kapitał zakładowy: 22 miliardy dolarów w złocie.

Cel: eksploatacja.

Wynlki wyborów

do Rad Zakładowych

JAWORZNICKO - MIKOŁOWSKIE ZJEDN. PRZEM. WĘGLOWEGO — W MYSŁOWICACH

Bas, Bucholc, inż. Friedlaender, inż. Keller, Kuntze, Mucha, mgr [illegible] Sączewski, Tcsza, Wieczorek, inż. Wierzbowski.

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE „RAPID" W WEŁNOWCU

Bogacki, Chmielarski, Damek, Cholewa, Mincor, Skiba, Tomaszewski, Woźnica, Żurowski.

KOPALNIA „J. WIECZORKA" — W JANOWIE

Adamiec, Bożek, Biczysko, Bula, Bieńkowski, Badura Józef, Badura Alojzy, Broda, Białas, Cebula Cibis, Górecki, Habryka, Hajduk Issek, Jacuch, Jerchel, Krawczyk, Klich, Lagutki, Mol, Ochman, Olszówka, Pisko, Ryszka, Simon, Synowiec, Stolarczyk, Smigielski, Szumilas.

CENTRALA ZAOPATRZENIA MATERIAŁOWEGO PRZEM. WĘGLOWEGO w KATOWICACH

Borówka, Chmielewska Jadwiga, Fuliński, Kondracki, Marcinek, Myszor, Pieniążek, Sielecka Barbara, Woźniak, Wachowiak.

RUDZKIE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO

Białecki, Gustlerówna, Głąbica, Jankowski Józef, Kandzia, Krupianka Hildegarda, Latoska, Musiał, Małuza, Struszydło, Ulman.

KOPALNIA „WIREK" W KOCHŁOWICACH

Bończyk, Chruszcz, Duda, Dewor, Cisłza, Hajdok, Jozefiak Franciszka, Kansy, [illegible] Wiktor, [illegible] Piotr Maciuch, Nowak Jan, Szynawa Siebel, Samierek, Tjalko.

KOPALNIA „ŁAGIEWNIKI"

Adamek, Brzoska Tomasz, Bończyk, Brzoska Franciszek, Cuber, Dolina, H[illegible]z, Grabiński, Gromel Agnieszka, Kulkownik, Mrozek, Małuch, Moczko, Ogiełda, [illegible]

Dobre rezultaty daje współzawodnictwo

w hucie »Florian« w Świętochłowicach

Huta „Florian" w Świętochłowicach należy do rzędu wielkich jednostek przemysłowych naszego hutnictwa, pod względem bowiem wartości produkcji znajduje się na czwartym miejscu wśród pozostałych zakładów przemysłowych, ustępując tylko między innymi takiemu kompleksowi przemysłowemu, jak huta „Pokój" w Nowym Bytomiu, lub huta „Kościuszko" w Chorzowie.

Między tymi hutami zresztą prowadzony jest na szeroką skalę wy[illegible] lepsze wyniki pracy, wznowienia produkcji i podniesienie wydajności.

Akcja współzawodnictwa znajduje zrozumienie w całej załodze „Floriana", liczącej obecnie wraz z pracownikami umysłowymi 4734 [illegible]

Ta ciągła troska o uzyskanie coraz lepszych rezultatów daje poważne efekty. Już bowiem w dniu 26 września br. wielkie piece huty „Florian" wykonały plan produkcji zakreślony na cały rok 1947. W dniu 22 października br. uczyniła [illegible] samo załoga walcowni gorącej, a [illegible] chwili gdy składaliśmy wizytę [illegible] tym zakładzie pracy już cały plan produkcyjny huty wykonany [illegible] w 95 proc. Dziś, gdy piszemy [illegible] słowa może już hutnicy świętochłowiccy osiągnęli 100 proc. planu, albo są bardzo niedaleko od tego rezultatu. W każdym bądź razie nie ulega kwestii, że przez końcowe tygodnie bieżącego roku hutnicy z huty „Florian" będą pracować już tylko po to, aby uzyskać coraz większe procentowe przekroczenie planu.

PRZODOWNICY PRACY Z „FLORIANA"

Pośród robotników huty „Florian" w akcji współzawodnictwa wysunął się na pierwszy plan wytapiacz tow. Maksymilian Koczar, który swą pilną i odpowiedzialną pracą przy wielkim piecu przyczynił się do przedłużenia kampanii obecnie wygaszonego już pieca nr. 1, czynnego przez blisko 20 lat, gdy przeciętne „życie" wielkiego pieca obliczone jest na 7—8 lat.

Ten sam robotnik wysłany do huty „Szczecin" w ciągu kilku miesięcy szkolił załogę wielkopiecową, złożoną z niefachowców. Dziś robotnicy ci już sami obsługują wielkie piece w Szczecinie, dzięki wiadomościom fachowym uzyskanym od hutnika świętochłowickiego.

Drugim zasługującym na wyróżnienie przodownikiem jest ślusarz tow. Bolesław Dilmar, który dokonał szeregu ulepszeń w używaniu maszyn, w szczególności w dziale produkcji podków.

Doceniając jego fachowość i doświadczenie, kierownictwo huty powierzyło mu dozór nad maszynami w oddziale fabryki podków. Dzięki jego kontroli postoje i przeszkody na zespołach zmniejszyły się do minimum. Równocześnie zespoły podkowiarni wykonały plan produkcji miesięcznej w 139 proc. **Inny robotnik tow. Stanisław Józkowiak, przodownik odlewni stali poszczycić się może największą ilością wlewków, a robotnicy zukłowi ze stalowni Julian Frantówka i walcownik z działu walcowni zimnej tow. Stanisław Rok,** znajdują się **[illegible] pierwszym miejscu pośród całej załogi pod względem wydajności pracy.**

Dobre rezultaty dała również zainicjowana swego czasu przez załogę „Floriana" akcja współzawodnictwa pomiędzy całymi wydziałami branżowymi innych hut oraz w poszczególnych zespołach na terenie samej huty. Dzięki temu w walcowni gorącej i stalowni huty „Florian" uzyskano przekroczenie planu o tysiące ton, a rywalizacja przyczyniła się [illegible] innych hutach do przekroczenia planów produkcyjnych, dając w rezultacie przekroczenie produkcji przedwojennej hutnictwa we wszystkich zasadniczych grupach wytwórczych, a więc: w koksie, surówce, stali surowej, w wyrobach walcowanych i rurach bez szwu.

WYŚCIG W DZIEDZINIE INWESTYCJI

Współzawodnictwo pracy istnieje [illegible] hucie „Florian" nie tylko w dziedzinie wydajności. Wszystkie plany inwestycyjne, oraz ulepszenia i usprawnienia opracowywane są pod kątem wzmożenia wydajności pracy [illegible] zwiększenia produkcji.

Tak więc między innymi planowane jest uruchomienie zespołu walcowniczego gorącej bednarki, buduje się już zgniatacz, oraz wielki piec, który stanie na miejscu wygaszonego 20-let „staruszka", zwiększając dotychczasową produkcję o 50 proc.

Dążąc do usprawnienia produkcji wielkiego pieca, rozbudowuje się nadto składowisko rud. Również prowadzone są prace przy rozbudowie urządzeń energetycznych. Dodać przy tym trzeba, że elektrownia huty „Florian" jest największą elektrownią hutniczą i jedną z największych w okręgu przemysłowym Zagłębia Węglowego po „Ślązelu" i elektrowni w Łaziskach Górnych.

Elektrownia huty „Florian" zasila energią hutę „Batory" i „Zgodę", oraz stanowi rezerwę dla huty „Kościuszko" i kopalni „[illegible]ska".

Ponadto w stadium rozbudowy znajduje się walcownia zimna, [illegible] stalowni buduje się piec martenowski i przedłuża się halę generatorów oraz ustawia cztery generatory gazu.

WYNALAZKI I ULEPSZENIA

Do wzmożenia produkcji przyczynia się również szlachetne współzawodnictwo wśród personelu technicznego w dziedzinie wynalazczości i ulepszeń. **W tym dziale współzawodnictwa na uwagę zasługuje wynalazek inż. Pawła Mendery i inż. Stanisława Szafrańskiego, dotyczący nadspawania walców przez co przedłuża się znacznie czas ich użycia. W zakresie usprawnienia odlewania wlewków ulepszeń dokonali inż. Sobiepan i inż. Śpiewiński, a inż. Maj usprawnił w benzolowni uzysk wytwarzanego [illegible] produktu. Inż. Zyllinger [illegible] usprawnienia w dziedzinie zużytkowania żużla martenowskiego. Wynalazek ten przynosi hucie korzyść materialną w kwocie 20 milionów zł. rocznie.**

Te wszystkie elementy złożyły się na fakt, że załoga huty „Florian" w Świętochłowicach w ciągu ośmiu kwartałów premiowana przez CZPH. za osiągnięcia produkcyjne zdobyła dwukrotnie pierwsze miej[illegible] pośród zespołów hutniczych.

[illegible]

Kobiety radzieckie zwiedzają Śląsk

(H) Zgodnie z zapowiedzią do Katowic przyjechała delegacja kobiet radzieckich.

Delegację radziecką powitały na dworcu katowickim przedstawicielki Ligi Kobiet oraz Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

W dniu wczorajszym goście radzieccy udali się do Gliwic, gdzie zwiedzono „Dom Matki i Dziecka" prowadzony przez Ligę Kobiet, oraz „Dom Dziecka" RTPD. Następnie zwiedzano kop. „Zabrze-Wschód". Kobiety radzieckie interesowały się szczególnie [illegible] robotnic zatrud[illegible] na kopalni.

[illegible] godzinach wieczornych delegatki wzięły udział [illegible] uroczystości akademii z okazji 30 rocznicy Rewolucji Październikowej [illegible] Katowicach.

W dniu dzisiejszym kobiety radzieckie zwiedzają hutę „Pokój" oraz „Dom Dziecka" RTPD w Rokitnicy, popołudniu zaś o godz. 16 wezmą udział w wielkim wiecu kobiecym, który odbędzie się w Domu Kultury w Katowicach.

Nieznane dotychczas utwory

usłyszymy w Festiwalu Muzyki Słowiańskiej

Radiowy Festiwal Muzyki Słowiańskiej przyczyni się niewątpliwie do pobudzenia twórczości kompozyto[illegible] u, który odbędzie się od [illegible] do 16 bm. polskie orkiestry symfoniczne [illegible] szereg utworów, które dotychczas były całkowicie nieznane radiosłuchaczom. **Będą to utwory świeżo odnalezione względnie niedawno skomponowane.**

W niedzielnym koncercie Polskiego Wydawnictwa Muzycznego w Krakowie poraz 1-szy wykonane zostaną [illegible] wicza w opracowaniu Andrzeja Panufnika, **„Kołysanka" Andrzeja Panufnika, „Lamento i Tristano" Zyg[illegible]** w [illegible] — **„Suita" na orkiestrę** smyczkową — **Michała Spisaka i „Toccata" na małą orkiestrę Artura Malawskiego.**

W poniedziałek dnia 10 bm. w koncercie krakowskiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia pod dyrekcją Jerzego Gerta usłyszymy **nieznane dotychczas utwory kompozytorów polskich** [illegible]

KCZZ

do Radzieckich Zw. Zawodowych

CKZZ wysłała na ręce przew. radzieckich zw. zaw. Kuzniecowa depeszę następującej treści:

„Polski ruch zawodowy w imieniu dwu i pół miliona zorganizowanych pracujących zasyła Wam Towarzyszu i milionom pracujących narodów ZSRR najszczersze życzenia w rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji.

Polska Klasa Robotnicza nie zapomni wielkiego braterstwa między narodami ZSRR a Narodem Polskim które zrodziło się z przelanej wspólnie krwi na polach walki o wyzwolenie ludzkości z mroków faszystowskiego barbarzyństwa. W rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji jesteśmy myślą i ser[illegible] przy Was. Jednoczymy się z Wami, aby raz na zawsze zniszczyć te wszystkie siły reakcji, które znowu starają się zburzyć pokój zasiać uczucie nienawiści między narodami i złamać ich suwerenność.

Kobiety Raciborza przy pracy

W dniu 4 listopada br. odbyła się w pięknie udekorowanej sali miejscowego kina konferencja kobiet PPS miasta Raciborza.

Około 300 kobiet — członkiń naszej Partii — wysłuchało z głęboką uwagą przemówienia tow. posłanki Polowej o udziale kobiety w życiu społecznym i politycznym oraz o jej roli i zadaniach w odbudowie Polski. Następnie tow. Rejmanowa w pięknych i zwięzłych słowach przedstawiła rozwój gospodarczy w dzkości na przestrzeni wieków.

Po dyskusji postanowiono zawiązać Sekcję Kobiet PPS, która by koordynowała pracę kobiet na terenie poszczególnych Kół Partyjnych oraz współpracę na terenie innych organizacyj, których należyty rozwój jest wspólną troską całego demokratycznego społeczeństwa polskiego. Postanowiono również, że towarzyszki Raciborza w myśl uchwały Rady Naczelnej wezmą gremialny udział w przeszkoleniu partyjnym, organizowanym w ramach Powiatowego Komitetu.

Sprawę organizacji Sekcji Kobiet powierzono Tymczasowemu Prezydium [illegible] osobach tow. tow.: Rejmanowej, Jaroszowej i Tarnowskiej.

Sekcja Kobiet PPS w Raciborzu mając zapewnione nie tylko organizacyjne pop[illegible] ale i szczerą pomoc obu sekretarzy PK, niewątpliwie wysunie się w swej pracy na czoło kobiecych placówek w naszym Województwie.

Zebranie zakończyła tow. Jaroszowa wezwaniem kobiet do wzięcia gremialnego udziału w uroczystym odsłonięciu sztandaru PK, jakie odbędzie się w niedzielę — 9 listopada br.

Akademicka młodzież

w 30 lecie Rewolucji Październikowej

KATOWICE — Młodzież studiująca na wyższych uczelniach woj. śląsko-dąbr. weźmie żywy udział w uroczystościach na cześć 30-lecia Rewolucji Październikowej, chcąc dać w ten sposób wyraz swoim uczuciom głębokiej przyjaźni dla wielkiego narodu radzieckiego.

Wyższe szkolnictwo woj. śląsko - dąbr. urządza uroczystą akademię:

Wyższa Szkoła Muzyczna i Szkoła Plastyków w Katowi[illegible] w gmachu Konserwatorium w dniu 7. bm. o godz. 15-tej.

Wyższe Studium Nauk Społeczno - Gospodarczych w Katowicach w gmachu przy ul Bogucickiej 3, aula Maior dnia 7. bm. o godz. 17-tej.

Politechnika Śląska w Gliwicach w gmachu Politechniki [illegible]

Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie dnia 9. b m. o godz. 15-tej.

W Katowicach na program uroczystości złożą się: Zagajenie i referat wicedyr. Technicum prof. Kałuskiego p. t. „Geneza Rewolucji Październikowej", a w części artystycznej: Etiuda rewolucyjna Szopena (Tadeusz Żmudziński), występy czechosłowackiego zespołu świetlicowego i polonez (Żmudzińskiego).

Na akademię w Wyższym Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach zapowiedział swoje przybycie wojewoda śląsko-dąbrowski, gen. Zawadzki oraz przedstawiciele Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej i Polsko - Czechosłowackiej. Podobny program jest przewidziany na wszystkich [illegible]

Studium spółdzielcze

Pierwsze spółdzielnie powstały 100 lat temu z ruchu organizującego robotników w imię obrony przed wyzyskiem kapitalistów. Z biegiem czasu ruch spółdzielczy stał się potężnym ruchem społecznym, walczącym o przebudowę ustroju, o uspołecznienie środków produkcji, stanął u boku partyj socjalistycznych, by walczyć o demokrację. Dziś spółdzielczość przystąpiła do realizacji swoich postulatów społeczno - moralnych i gospodarczych i stała się jedną z ważniejszych sprężyn z powojennej odbudowy kraju. Jedną z wielkich przeszkód i poważnym niebezpieczeństwem na tej drodze jest jednak ciągły jeszcze brak należycie wyszkolonych, przygotowanych do działalności na tym terenie, uświadomionych i fachowych pracowników. W spółdzielni, opartej na demokratycznym samorządzie wewnętrznym, ludzie tacy są tym bardziej potrzebni i konieczni, że ruch spółdzielczy jest nie tylko ruchem ekonomicznym i gospodarczym, ale też ruchem wychowawczym, wymagającym współpracy jednostek uświadomionych i odpowiednio wykształconych. Toteż sprawa szkolenia dla spółdzielń odpowiednich specjalistów jest sprawą szczególnie ważną i pil[illegible]

W zrozumieniu tej potrzeby uruchomione zostało w Krakowie Studium Spółdzielcze Uniwersytetu Jagiellońskiego, jedyne odrębne tego rodzaju studium w Polsce, a jedno z nielicznych na świecie.

Zaczątkiem Studium Spółdzielczego był założony w roku 1924 przy Wydziale Rolniczym U. J. Wyższy Naukowy Kurs Spółdzielczy. Inicjatorem był człowiek, niezmiernie dla polskiego ruchu spółdzielczego zasłużony, dr Franciszek Stefczyk. Był to początkowo kurs jednoroczny, od r. 1938 dwuletni. W r. 1945 kurs ten przekształcony został na odrębne Studium Spółdzielcze, obejmujące trzyletni program tykładów i półroczną praktykę, przy czym ostatni rok studiów przeznaczony jest na specjalizację w działach spożywczym, rolniczo - przetwórczym, finansowo ubezpieczeniowym lub pedagogicznym.

Zadaniem studium jest — wedle jego statutu — rozwijanie badań naukowych w dziedzinie ekonomiczno - spółdzielczej, systematyczne kształcenie pracowników spółdzielczych, kształcenie nauczycieli przedmiotów ekonomiczno - spółdzielczych dla szkół średnich. Studium ma pełne prawa szkół akademickich oraz prawo nadania swym absolwentom tytułu magistra nauk spółdzielczych. Dyrektorem Studium jest obecnie znakomity ekonomista prof. dr Stefan Schmidt, funkcje zastępcy dyrektora pełni niemal że od samego początku jego istnienia znany ze swej działalności naukowej w zakresie spółdzielczości dr Eugeniusz Garbacik, najbliższymi współpracownikami są prof. dr S. Inglot, docent U. J. dr Władysław Siedlecki, dr A. Simmler.

W roku 1946 utworzone zostało celem niesienia pomocy Studium. Towarzystwo Przyjaciół Studium Spółdzielczego U. J pod przewodnictwem wicemarszałka Szwalbego, który godność tę przyjął dając w ten sposób wyraz swej od dawna już okazywanej życzliwości dla Studium. W skład zarządu tego Towarzystwa nadto weszli woj. dr. K. Pasenkiewicz, dyr. A. Rozwadowski, dyr. B. G.S. Szczepaniec i wielu innych wypróbowanych już przyjaciół Studium.

Niestety dyrekcja Studium Spółdzielczego ciągle jeszcze walczyć musi z trudnościami finansowymi i lokalowymi, — szczególnie te ostatnie bardzo ujemnie wpływają na przebieg pracy. Zmuszona korzystać z grzeczności innych wydziałów dla uzyskania sal wykładowych, boryka się z ciągłymi trudnościami na tym odcinku, bo i Uniwersytet Jagielloński nie dysponuje dostateczną ilością pomieszczeń.

Niemniej jednak, pomimo tych wszystkich trudności, działalność Studium Spółdzielczego dała bardzo pozytywne wyniki i jest ono dziś poważną placówką naukowo - badawczą i wychowawczą, której sława dotarła i poza granice naszego kraju. Dyrekcja Studium otrzymuje liczne dowody uznania ze strony pokrewnych instytucji zagranicznych. Bawiący ostatnio w Krakowie bibliotekarze duńscy złożyli wizytę dyr. Garbacikowi, który poprzednio zwiedził Danię, gdzie poznawał się z działalnością tamtejszego ruchu spółdzielczego. Przywieźli oni cenne książki, jako dar dla biblioteki krakowskiego Studium Spółdzielczego.

Spółdzielczość ma dziś w życiu gospodarczym i społecznym znaczenie zasadnicze i odpowiedzialne. Szkolenie odpowiednio do podjęcia tych zadań przygotowanych fachowców jest fundamentem, który da gwarancję trwałości niespożonej idei spółdzielczej.

I. M.

Dom Kultury przedmiotem konferencji

W gabinecie wojewody krakowskiego tow. dr. Pasenkiewicza odbyła się konferencja poświęcona sprawom TUR-u, w której poza wojewodą udział wzięli wiceprzewodniczący TUR tow. dr. Sieradzki, skarbnik — Rzeźnik Stefan, sekretarka — Magdzińska Stefania, oraz dyrektor Domu Kultury tow. Tęcza.

Podczas zebrania omawiano zagadnienia związane z upowszechnieniem kultury. Dyr. Tęcza zreferował sprawę Wojewódzkiego Domu Kultury Robotniczej i przedstawił stan remontu pałacu „Pod Baranami", oraz kwestię umieszczenia tam biblioteki, czytelni i stałej wystawy plastycznej.

Na zakończenie konferencji omówiono sprawy teatrów TUR — objazdowego i zwykłego.

Nowy rok szkolny

Państwowej Szkoły Muzycznej

(IM) W Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej odbyła się w dniu 4 bm inauguracja nowego roku szkolnego. Po nabożeństwie w kościele N. P. Marii, w auli przy ul. Basztowej 8 rektor prof. Zbigniew Drzewiecki złożył w obecności wicewojewody mgr. Rubjńskiego, naczelnika miejskiego Wydziału Kultury i Sztuki mgr Pirożyńskiego, przedstawicieli świata muzycznego, literackiego, naukowego i młodzieży uczelni — sprawozdanie z działalności za rok szkolny 1946-47.

W roku ubiegłym na uczelni studiowało 177 studentów na wydziałach kompozycji, teorii i dyregentury, instrumentalnym, wokalnym, pedagogicznym i przygotowawczym. Zorganizowano trzy publiczne audycje z udziałem studentów oraz popisy w sali Filharmonii. Grono profesorskie składało się z 32 profesorów i 14 nauczycieli etatowych i kontraktowych.

Rektor Drzewiecki przedstawił w dalszym ciągu swego sprawozdania trudne warunki lokalowe i materialne uczelni. W celu dopomożenia niezamożnym studentom profesorowie uczelni opodatkowali się dobrowolnie na kwotę zł. 10.400, przeznaczoną na doraźne zapomogi dla słuchaczy Szkoły.

Sprawozdanie z działalności Bratniej Pomocy Studentów złożył prezes Krzysztof Missona.

Wykład inauguracyjny na temat „Organy i muzyka organowa w Polsce" wygłosił dziekan wydziału instrumentalnego profesor Br. Rutkowski.

W części koncertowej prof. Sergiusz Nadgryzowski, prof. Jan. Hoffman, prof. Eugenia Umińska, prof. Józef Mikulski, prof. Zbigniew Drzewiecki wykonali utwory Chopina, Mozarta i Spissaka.

Zarobkowe pojazdy mechaniczne

w jednej organizacji

(S) W Krakowie został zorganizowany przy Związku Zawodowym Transportowców autonomiczny oddział zarobkowych pojazdów mechanicznych województwa krakowskiego.

Oddział ten zależy od władz centralnych w Warszawie, a w skład jego jako członkowie wchodzą wszyscy koncesjonariusze zarobkowych pojazdów mechanicznych: motorowych dorożek itp.

Na czele oddziału krakowskiego stanął Bolesław Moskalewicz, który jest jednocześnie wiceprezesem zarządu głównego; jeden z wybitniejszych działaczy - transportowców.

Należy z całym uznaniem podnieść, podporządkowanie i zjednoczenie wszystkich tego rodzaju przedsiębiorstw w jednej organizacji, która będzie stanowić organ niejako opiekuńczy, a zarazem opiniujący swoich członków we wszelkich sprawach zawodowych i transportowych.

Do obecnej chwili do tej najmłodszej organizacji transportu zgłosiło akces już ponad 100 członków.

Przed ping-pongowymi mistrzostwami Krakowa

(P) Stawianie horoskopów na przyszłość — nawet w sporcie — jest rzeczą niełatwą.

Wiemy z doświadczenia, że prawie wszystkie prognozy okazują się w przyszłości zupełnie fałszywe. Ale trudno. We wszystkich dziedzinach sportu mamy „jasnowidzów". Dlatego zabawmy się i my w „proroków", szukających drużynowego mistrza Krakowa w... tenisie stołowym.

Dla orientacji podajemy, że w roku ubiegłym mistrzostwo okręgu zdobyła Cracovia, wicemistrzostwo zaś Krakus. Dalsze miejsca zajęły Garbarnia, HKS, Prądniczanka, Wisła i Groble (z równą ilością punktów) oraz AZS.

Obecnie po spadku AZS-u do klasy B — miejsce jego zajął Związkowiec.

Podobnie jak w dwóch poprzednich sezonach na mistrza drużynowego typujemy Cracovię (Dobosz, Kowal, Mumczorczyk, Zięba) i jesteśmy przekonani, że w tym przypadku nie popełnimy żadnej gaffy.

Z przyszłym wicemistrzem mamy jednak kłopot. Drugie miejsce może tak dobrze zająć Krakus jak Garbarnia.

Na benjaminka B klasy typujemy jednak HKS, osłabiony brakiem swoich najlepszych zawodników Grafa i Szalaja, którzy zasilili SKS Społem.

O szansach Wisły trudno coś powiedzieć. Wisła to drużyna pilkarzy — ping-pongistów. Gracz i Giergiel bowiem są jej reprezentacyjnymi piłkarzami, a żak kierownikiem sekcji piłki nożnej, co umożliwia im branie udziału we wszystkich rozgrywkach o mistrzostwo KOZTS-u.

Pozostałe drużyny Groble i Prądniczanka „cierpią" na brak trzeciego dobrego ping-pongisty, a jakie szanse mieć będzie świeżo wstępujący w szeregi A klasy — Związkowiec — przekonamy się niebawem.

Zresztą i celuloidowa piłeczka jest okrągła. Najbliższa więc przyszłość okaże czy spełnią się nasze przepowiednie.

* * *

PS. W najbliższych numerach naszego pisma zamieszczać będziemy tygodniowy „Kącik tenisa stołowego", informujący o wszystkich ważniejszych wydarzeniach w sportowym życiu ping-pongistów.

O mistrzostwo KOZPN-u w B i C klasie

(P) Rozegrane w ubiegłą niedzielę piłkarskie zawody o mistrzostwo Krakowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej przyniosły następujące wyniki

Klasa B: Olsza — Krowodrza 2:0 (2:0), Milicyjny — Borek 2:1 (1:0).

Klasa C: Puszcza — OM TUR Podgórski 1:0 (1:0), Zryw — GZKS (Wieliczka) 0:2 (0:1), Wiśnicz — Tramwaj 1:2 (0:1), Chełmianka — Wolanka 0:6 (0:2), Raba (Dobczyce) — Wawel 1:3 (1:2), Filmowiec — Społem 0:2 (0:0) — Wisła (Rząska) — Mydlniczanka 2:1 (1:0), Czarnochowice — Tonianka 6:1 (4:1).

ZNMS-owcy z WSNS

We wtorek, dnia 11 listopada o godz. 16,30 w lokalu ZNMS Rynek Główny 30, pokój 18 odbędzie się zebranie członków koła studentów Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Krakowie.

W programie: wybór nowego zarządu i sprawy organizacyjne. Ze względu na ważność poruszanych problemów nie może zabraknąć ani jednego ZNMS-owca z WSNS.

Koszykarze przystępują do pracy

(P) W dniu 9 bm. w hali Wychowania Fizycznego Studium U. J. przy ul. Grzegórzeckiej 24a o godzinie 18 odbędą się eliminacyjne rozgrywki o wejście do Ligi Koszykowej PZPP, pomiędzy Cracovią a AZS-em.

Uwaga kobiety!

Dzielnica I, III i IV urządza zebranie dnia 7 listopada 1947 r. o godzinie 17 przy ul. Karmelickiej 57, na które zaprasza wszystkie członkinie oraz sympatyczki.

Przybycie członkiń obowiązkowe.

*

Liga Kobiet dzielnica XXII, Podgórze, Borek Fałęcki, Łagiewniki zawiadamia, że zebranie wszystkich członkiń odbędzie się 10 listopada o godzinie 18 w szkole Tad. Kościuszki, ul. Sokolska 13.

Jak realizować zniżki do teatrów miejskich?

Dyrekcja teatrów miejskich informuje niniejszym, że zniżki do teatrów miejskich sprzedawane będą w kasach wyłącznie za okazaniem legitymacji Związków Zawodowych lub akademickiej. Poza tym przy wejściu na widownię należy okazywać bileterom bilety wstępu wraz z legitymacją.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA Ubezpieczalni Społecznej dnia 7 listopada dr. Szelc Stanisław, Kopernika 23, tel. 548-30.

W nagłych zachorzeniach w nocy należy wzywać lekarza dyżurnego z Ubezpieczalni Nr. tel. 570-70.

CO ★ GDZIE ★ KIEDY

W TEATRACH

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO — godz. 19 — „Wieczór Trzech Króli" — Szekspira.

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz. 19 — „Kaprysy Marianny" A. Musseta

MAŁA SALA — godz. 19,15 — „Ocalenie Jakuba" — J. Zawieyskiego.

TEATR POWSZECHNY TUR (Scala) — godz. 19-ta — „Wyspa diabelska" Olgi Scheinpflugowej-Capkowej.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA (Lubicz 48) — godz. 19,15 — „Księżniczka Czardasza" — operetka E. Kalmana.

TEATR RTPD „Wesoła Gromadka" — godz. 12,30 — „Kalosze szczęścia" (dla szkół).

KONCERTY

FILHARMONIA — godz. 19.15 — I. Symfonia Szostakowicza.

W KINACH

ŚWIT: Pepita Jimenéz, WANDA: Kopciuszek; UCIECHA: Carrie kłamie; GDAŃSK: Młodość Tomasza Edisona; WOLNOŚĆ: Historia jednego fraka; WARSZAWA: Zenobia; APOLLO: Rodzina Artamonowych; SZTUKA: Cienie przeszłości. — Początek seansów: Sztuka — godz. 15.30, 17.30 i 19.30: Świt — godz. 15.30 17.45 i 20: we wszystkich innych kinach o godz. 16, 18 i 20

* * *

Z okazji 30-lecia Rewolucji Październikowej, oraz na zakończenie miesiąca zbliżenia kulturalnego polsko-radzieckiego odbędą się dnia 7 listopada 1947 r. poranki o godz. 14 w kinach: Uciecha „Lenin w roku 1918;" Wanda „Czapajew". Ceny miejsc zł. 35, 25 i 20.

DŹWIĘKOWE KINO OŚWIATOWE (ul. Garncarska 1). 1. Wieliczka. 2. Motyle. 3. Mięczaki. 4. Komedyjka. Początek seansów o godz. 16.00 17.30 i 19. W niedzielę i święta poranki o godz. 11.30.

Druk. Drukarnia „Wiedza" Nr 5. w Chorzowie R 31124

Odgłosy olimpijskie

MONTREAL — Barbara Scott mistrzyni Europy i Ameryki w jeździe figurowej pań na lodzie przybywa na czele ekspedycji kanadyjskich łyżwiarek i łyżwiarzy na zimowe igrzyska olimpijskie.

Wraz z nią przyjeżdżają: Suzanne Morrow i Wallace Diestelmayer (jazda parami), Marlyn R. Take (jazda figurowa pań) i Morris Bowden (jazda figurowa panów).

Przed olimpiadą w dn. 13—15 stycznia 1948 r. zawodnicy kanadyjscy wezmą udział w mistrzostwach Europy w Pradze.

Barbara Scott — smukła blondynka jest uważana za następczynię Sonii Henie.

AMSTERDAM. — Ze względu na trudności dewizowe Holandia postanowiła wysłać na londyńską Olimpiadę jedynie 5 zawodników lekkoatletów, nazwiska ich są następujące: Slijkhauis, De Ruyter, Houtzager, Blanker-Koon, Koudijs. Możliwe, że jeszcze pojadą dwie ekipy sztafetowe (męska i żeńska) 4×100 mtr.

Nowy rekord pływacki świata

HILVERSUM — Holenderra **Nel Van Vliet** ustanowiła nowy rekord światowy w pływaniu, na dystansie 400 metrów stylem klasycznym, osiągając 5.58.6 s. Międzyczasy: 100 m — 1.23 s, 200 m — 2,54.6 i 300 m — 4,28 s.

Poprzedni rekord świata na tym dystansie, należący do Niemki Kaeppel, wynosił 6.8.3 sek. i był ustanowiony 11. 5. 41 w Duesseldorfie.

WARSZAWA

Drugi rok pracy Instytutu Francuskiego

Dnia 4 b. m. nastąpiło w godzinach popołudniowych oficjalne otwarcie drugiego roku pracy Instytutu Francuskiego w Krakowie. Na uroczystość przybyli przedstawiciele nauki z rektorem prof. dr. Walterem rektorem prof. dr Sarną i prezesem PAU prof. dr Nitschem na czele. Wśród przedstawicieli dyplomacji obecnym był konsul radziecki Owsiejenko i wiceconsul francuski Pereiron.

Otwarcia Instytutu dokonał dyr. prof. Bourilly, podkreślając jak wielkie znaczenie dla współpracy dwóch narodów mają placówki kulturalne. Następnie profesor Sorbony dr Bautiere znany filolog wygłosił inauguracyjny wykład na temat akcentu tonicznego.

Instytut Francuski rozpoczął drugi rok pracy z wielkim rozmachem. Ilość zgłoszeń przekroczyła już możliwości Instytutu tak, że wpisy z braku miejsca musiano chwilowo wstrzymać. Ogółem jest zapisanych ok. 400 słuchaczy.

Po oficjalnej części udało się naszemu sprawozdawcy przeprowadzić wywiad z prof. Boutiere:

— Jaka cecha charakterystyczna Narodu Polskiego rzuciła się Panu Profesorowi w oczy w czasie pobytu w naszym kraju?

— Jestem już w Polsce trzy miesiące, gdyż dwa miesiące letnie spędziłem na wsi w Jubelskim u rodziny mojej żony, która jest Polką. Miałem więc dobrą sposobność obserwacji życia. To co uderzyło mnie najsilniej to olbrzymi optymizm i chęć pracy wśród całego społeczeństwa. Wasza wiara w lepsze jutro z jaką podchodzi przeciętny obywatel do życia, znosząc niełatwe czasem warunki jest zadziwiająca. Drugą cechą, która zwróciła moją uwagę, jest przywiązanie do miast czy wsi rodzinnych. Przykładem jest tu Warszawa, której mieszkańcy mimo ciężkich warunków mieszkaniowych uparcie walczą o doprowadzenie jej do dawnego stanu.

— Pan profesor miał już kilka wykładów dla polskich studentów. Jakie wrażenia z tej dziedziny naszego życia?

— W Polsce zauważa się wielki pęd do nauki i zainteresowanie. Młodzież polska jest wdzięcznym, łaknącym wiedzy słuchaczem. Odnosi się jednak wrażenie, że brak Wam sił fachowych i dlatego często profesorowie są przeciążeni pracą; ale przy Waszym zapale i optymizmie te braki fachowców będą szybko wyrównane.

— Jaką drogę powinno przybrać pogłębienie przyjaźni polsko - francuskiej.?

— Zapoczątkowana już wymiana studentów i profesorów powinna się rozwijać jaknajbardziej. Zresztą w tym dziale sprawa jest na jak najlepszej drodze. Warto by zainicjować wymianę wycieczek dziennikarskich, które zwiedzając oba te kraje informowałyby społeczeństwa o ich życiu.

Lak

Jaką rolę odegrają hokeiści polscy na olimpiadzie

WARSZAWA — Delegat Państwowego Urzędu WF i PW przy Polskim Związku Hokeja Lodowego — ppłk. Czarnik, udzielił redaktorowi sportowemu PAP wywiadu, na temat ekspedycji polskich hokeistów do Sant Moritz na pierwszą powojenną Olimpiadę Zimową.

Wobec całego szeregu sprzecznych wiadomości, jakie pojawiły się ostatnio w prasie sportowej na temat jakoby skreślenia, przez Polski Komitet Olimpijski, ekipy hokejowej z grupy wyjazdowej na Olimpiadę Zimową, — ppłk. Czarnik oświadczył, że PUWF i PW w porozumieniu z Polskim Komitetem Olimpijskim zgodził się na wyjazd hokelstów do San Moritz i wyjazd ten definitywnie zatwierdził. Finansowej pomocy Polskiemu Związkowi Hokeja Lodowego udzielił Polski Komitet Olimpijski.

Hokeiści polscy wyjadą miesiąc przed Olimpiadą i najpierw udadzą się do Czechosłowacji, gdzie rozegrają 4 mecze treningowe. Tam uzupełnią również swoje braki w sprzęcie. Następnie pojadą do Szwajcarii, gdzie jeszcze przed właściwym turniejem olimpijskim rozegrają 3 mecze. Pozwoli to na osiągnięcie formy i trening ten przyniesie dużo korzyści drużynie.

Na temat szans naszej drużyny — półppłk Czarnik oświadczył, że zespół polski powinien uplasować się mniej więcej koło 5-go miejsca, w grupie czołowych drużyn Europy.

*

PIŁKARZE RADZIECCY O SWYCH CZESKICH KOLEGACH

MOSKWA. — Radzieccy dziennikarze sportowi podają, że uważają praską Spartę za najsilniejszy zagraniczny zespół z jakim kiedykolwiek piłkarze ZSRR się spotkali.

Mecz CDKA — Sparta potwierdził jeszcze raz wysoką klasę piłkarzy czeskich, prażanie zademonstrowali niebywałe walory piłkarskie oraz nieustępliwość rzadko spotykaną u zagranicznych drużyn.

Z kraju i zagranicy

WARSZAWA. Prezes Warszawskiego Kolegium Sędziów Piłki Nożnej, były znany gracz lwowskich Czarnych F. Kmiciński, zrezygnował ze swego stanowiska.

BYDGOSZCZ. W Bydgoszczy odbyła się konferencja podokręgu bydgoskiego Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych. Wybrano nowe władze podokręgu z prezesem Feliksem Dąbrowskim na czele oraz 6 delegatów na Ogólnopolski Zjazd Związku.

POZNAŃ. Od dłuższego czasu Polski Związek Bokserski czyni w AIBA starania o przyznanie Polsce w roku 1949 organizacji mistrzostw bokserskich. Sprawa ta stoi na martwym punkcie, bowiem obok Polski kandydują do organizacji tych mistrzostw Czechosłowacja i Norwegia. Po ostatnim zebraniu Zarządu Polskiego Związku Bokserskiego wysłano do AIBA pismo, podając jednocześnie warunki, na jakich Polacy gotowi są podjąć się organizacji mistrzostw.

SZTOKHOLM. W międzynarodowym turnieju szablistów w Sztokholmie, w którym brali udział Węgrzy, Szwedzi i Francuzi, pierwsze miejsce przypadło Węgrowi Bay — 9 zwycięstw.

Drugim miejscem podzielili się: Dunay (Węgry) i Tourner (Francja) — 7 zwycięstw.

BOSTON. Spagnolo, włoski mistrz w wadze ciężkiej pokonał w 6-tej rundzie przez k. o. Amerykanina Fishera.

NOWY JORK. Joe Louis za mecz z Joe Walcottem ma dostać 45 procent kasy, zaś jego przeciwnik 15 procent.

Oblicza się, że udział Louisa wyniesie 78.750 dolarów.

RIO DE JANEIRO. Szwedcy lekkoatleci Ljungreen, Linndberg i Lidman przybyli tu z Sao Paulo. Szwedzi wezmą udział w wielkich zawodach lekkoatletycznych, zorganizowanych przez klub „Vasco de Gama".